

ááéú äîùòè äòìéää ùúáúå éáéú îùòè åååå îöã÷

áâ"ö 5100/94

áâ"ö 4054/95

áâ"ö 6536/95

áâ"ö 5188/96

áâ"ö 7563/97

áâ"ö 7628/97

áâ"ö 1043/99

áoðé: éååå äðùéà à' áø÷

éååå äîùðä îðùéà ù' îåéì

éååå äùåòè ú' àåø

éååå äùåòè à' îöà

éååå äùåòè î' çùéì

éååå äùåòè é' ÷åîé

éååå äùåòè é' æîéø

éååå äùåòéú è' ùèøñåå-èäì

éååå äùåòéú ä' äåððø

äòåúø ååå"ö 5100/94: äååòå äöéååøé ðåå òéðåééí áéùøài

äòåúú ååå"ö 4054/95: äååååå îæéåéåú äàæøç áéùøài

äòåúø ååå"ö 6536/95: çàúí ååå-æééää

äòåúéí ååå"ö 5188/96: 1. ååå'ì àìèòèä

2. ååøæéí òåååììä ååøåæéí â'ðéìåú

3. äîå÷ä îååðú äòøè

äòåúéí ååå"ö 7563/97: 1. öåå àìøçìäî åñîåòéí â'ðéìåú

2. äååòå äöéååøé áéùøàìé ðåå òéðåééí

äòåúéí ååå"ö 7628/97: 1. öååå òåååå ÷åøòì

2. äååòå äöéååøé áéùøàìé ðåå òéðåééí

äòåúéí ååå"ö 1043/99: 1. öéñà òìé áèèè

2. äååòå äöéååøé ðåå òéðåééí áéùøài

ðåå

äîùéåéí ååå"ö 5100/94: 1. îîùìú éùøài

2. ùèøåú ååéèçåì äèìé

äîùéåéí ååå"ö 4045/95: 1. øåù îîùìú éùøài

2. ùø äîùòèéí

3. ùø äîùèøä

4. äùø îåéèåú äñåéää

5. øåù ùèøåú ååéèçåì äèìé

äîùéå ååå"ö 6536/95

áááâ"õ 1043/99: ùéøáú äáéèçǎi äëìé

äìùéáéí ááâ"õ 5188/96: 1. ùéøáú äáéèçǎi äëìé
2. îð÷ǎ áéú îðøø éøǎùìéí

äìùéáéí ááâ"õ 7563/97
áááâ"õ 7628/97: 1. ùø äáéèçǎi
2. ùéøáú äáéèçǎi äëìé

ǎéǎi áöǎ òì úðáé

úàøéëé äëùéááú: ë"ǎ áàééø äúùð"ç (20.5.98)
ë"ǎ áèáú äúùð"è (13.1.99)
é"à áñéǎǎi äúùð"è (26.5.99)

áúì àðáúø ááâ"õ 5100/94: òǎ"ǎ ááéǎǎø òìǎìì; òǎ"ǎ øǎðéú øǎáéðñǎi

áúì àðáúøú ááâ"õ 4054/95: òǎ"ǎ äì é÷éø

áúì àðáúøéí ááâ"õ 6536/95,
áâ"õ 5188/96
áááâ"õ 1043/99: òǎ"ǎ àðǎðǎ øǎæðèì

áúì àðáúøú îñ' 3
ááâ"õ 5188/96: òǎ"ǎ àìéǎǎ àáøí

áúì àðáúøéí ááâ"õ 7563/97
áááâ"õ 7628/97: òǎ"ǎ àǎ òìì; òǎ"ǎ àìǎðǎ òö'÷ǎ

áúì äìùéáéí áèì àòúéøáú: òǎ"ǎ ùé ðéöì; òǎ"ǎ éǎǎǎǎ ùðø

òñ÷-ǎéì

ǎðùéà à' áø÷:

ùéøáú äáéèçǎi äëìé çǎ÷ø çùǎǎéí ááéöǎò óáéøáú ëðǎǎ áéèçǎi
ǎìǎéðǎ. äìǎñìé áǎà ìòøǎé ç÷éøáú àìǎ? áǎà òǎùǎ ëì òì óé ǎðçéáú
ǎ÷ǎáòáú áú ùéèáú ǎç÷éøǎ. äǎðçéáú ìúéøáú ìçǎ÷øéí áì ùéìǎù áàìðòéí
òéæééí ëðǎǎ ǎðç÷øéí (éǎǎi "èìèǎìéí" áúðǎçú "ùǎàç"). äǎñéñ
ìǎéúøéí áǎà, ùǎǎǎø ǎøáú áǎǎòì ìééǎé ìǎöìú çéé áǎí. äàì äéúøéí
àìǎ áì éǎéì? - àìǎ äì äùǎìǎù àòé÷øéáú ùàòúéøáú ǎöéǎǎ áòðéðǎ.

ø÷ò

1. ìéǎí áéǎǎñǎǎ ðúǎðǎ éùøàì áìǎá÷ áìúé òǎñ÷ òì òöì ÷éǎìǎ
ááéèçǎðǎ. àøǎǎðé çǎìǎ àðìéǎǎ ìðǎǎ òéðéáì ëìèøǎ áú ǎøñ ǎìǎéðǎ.
ìòúé èøǎø àùéáú ǎçééí ǎñǎéøéí áì áàìðòéí áǎí áì ðǎ÷ééì. áéì áì

lácéðéí áéí éóðéí óááééí léóðéí àæøçééí. áí lácéðéí óéáðé éðð ùì øç áíðéí áí÷áíú óéáðééí, áúçáððä äðéáðéú, áééððú ááøçááú, ááúé ÷áíðáð áááúé ÷ðä. áí áéðí lácéðéí áéí ááðéí, ðúéí áéó. áí óáðíéí íúáé àæøðéáú áíà øçí (íúéáðð áúáððä, øää ää"ç áðáú äç÷éðä íððééí ùééáú äç÷éðä ùì ùéðáú ááéèçáí æéíé áðáúà òðéíáú çáíðéú òáééðú áðáúáú ùì áúáðé (ááéíáñ) í' íðááé, íùðú áúúí"ç1987- (íáíí - ää"ç áðáú äç÷éðä) àðð óáðñí áñðð íðááé 269, 276 (éðé à', áúúð"ä)). òì óé ðúáðéí ùááðáá áððéðá, ðäðáá áððáíáú éðð áéí áí.1.96- íáéí 14.5.98 íáà òððéí áàçä áðé ááí. ùáð íááú áúáðä ððððä. çí÷ ðéðð íáððááéí ááððáðéí áéá áðéáðé áúáááú ÷éí áíðææ äððéí áéúðáì. óéáðéí øáéí - áááí óéáðé áúáááú, ðñéáðáú íäçáðú íéáðéáú úáðú, çééðáú ùì çééíéí ááæøçéí, ðñéáðáú íçééðú ááéáááñéí, íðùé øðç, äðçú íéððé çáíä áééáðä ááíä óéáðéí - ðíððä áúì òðáíáúéáí ùì øùáéáú áíáðéðä úíúð÷éáí íáéíçí éáí éáí áððéíáú çáíðéú òáééðú æä. äðáú áðé÷ðéú äðáúáú áíùéíä æä áéá ùéðáú ááéèçáí æéíé (íáíí - úä"é). íááúíú íùéíáúéá ááá áí òáðé ç÷éðáú ðáá çùááéí áððéíáú çáíðéú òáééðú. íèðúä ùì äç÷éðä áéðä, áéí áúð, íáñáó íéáð òì íçáíéí ááððé áúáðáðáúí áíèðä íñéí áííðáð áéóðä íðùé çáíä áðááí ááéáí. áíñáðú äç÷éðä ðððä ùéíáú áí ááíððéí óéæééí. çä÷éáú áúéíáú ááíððéí áíä òáíä lácéðéí áóúéðáú ùìððéðä.

äòúéðáú ùìððéðä

2. äòúéðáú ùìððéðä òáñ÷áú éáíí ááððé äç÷éðä ùì áúä"é. áí íððéáú áððéðä ùáðä ùì áíððé ç÷éðä. ùúé òúéðáú áí áðíáú ááðé óéáðé. áàçú íáí (áä"ð 5100/94) íðíä áááðä äðéáðéðä ðáá òéðáééí áéúðáì áú äéððä éé íçä÷éé áúä"é áéí éíí ñíéáú íáðð ç÷éðáú ùì çùááéí áððéíáú çáíðéú òáééðú. éí éáðí ááá éé áúä"é áéðä øúáé íáððéí áíððé íçð úáððíúí ááúðä ááä"ç áðáú äç÷éðä ("áððíú íçð ðñééáíááé íà áíéí" ááððíú "íéáá íúáðä ùì íçð óéæé"). äòúéðä áúðéä (áä"ð 4054/95) íá÷úú áááááá íæéáéáú ááæøç áéúðáì éé ðáðä íúä"é íáéíðð íèíéáí ðç÷ðéí áúðú ç÷éðúí. çíú äòúéðáú áàçðáú òáñ÷áú áðáúðéí ñððéðééí áúð òðä áíéúðéí íáéú áíùðé äðíéáí. áí áé÷úä éé ð÷áð, ùáíððé äç÷éðä úááððíä íááéáí áéðí çä÷ééí. íé áí òáúðéí áíä?
3. äòáúðéí ááä"ð 5188/96 (áááí àì éðéä áááðéí óááííä á'ðéíáú) ððððä áúçéíú éáíé 1996. áí ðç÷ðä òì éáé çä÷ðé áúä"é. áí óúðä áíéðä (á21.7.96-) ááíððáú áíä÷ä íááðú äððé íéñááä ùì ä"ð íáéä æíðáðð. áà éäçí áé÷ú, éé ðáðéä òä áéðééí áááñð òì ùéíáú áéäç óéæé äç÷éðúí. ððððä íá÷úä. èðí ááéáí áððééðí áí úäçððä ííðððí. íá÷úú áà éäçí ùì äòáúðéí äçíèðä íáíùéé áíááí áððééðí, áúì áúáíä äð÷ðáðéú úáí íðíéí áððéðä.
4. äòáúð ááä"ð 6536/96 (çáúí ááá-æééáä) ðððð (áéáí 21.9.95) áðç÷ð òì éáé çä÷ðé áúä"é. ááá ððä íáéú íùðé æä (áéáí 22.10.95) ááíððáú áíä÷ä íááðú äððé íéñááä ùì ä"ð íáéä æíðáðð. áà éäçä áíéí òì ùééáú äç÷éðä ðááä (íðéðú ùéðä, éíéáíéí, íéáú, úðáçú "úáäç"). ááðéðä íéä òì ùíéðú äòúéðä. ðíñð íðä éé ç÷éðúá ðñúééíä (éáð áéáí 19.10.95). íáááðä íùéíä ùðíñðä íðä òáíä, éé äòáúð ááðúð áððéíáú áæððä äðááéú ùì äðááí äçíáñ. ðáæðä òíéä úáðéí ááðáðä çááúé íáñð. áðñ÷ ááéí ð÷áð, éé äòáúð áééñ áä÷éí úúúéú íáðááí äçíáñ áíèðä íçéáð çééíéí éúðáíééí áíáðð óéáðéí ðáá éäçáú ááéèçáí. ðéðí áððéðä, éé áíéáð ùðú÷áí ííðä áááéí íñééáí úáéðéú ííùéú íáéóðä óéáðéí çíáðéí, áááí çééðú çééíéí.

5. àòàúø ááá"õ 7563/97 (òáã àìøçìí àñìòéì á'ðéìàú) ðòøø (áéái 13.11.97) áðç÷ø òì éãé àùá"ë. áãà òúø àìéðã (áéái 24.12.97) áàìòòàú áãàòã äöéáãøé áéùøàìé ðãã òéðãééí. áãà èòì éé òãðã òì éãé çã÷øéã (úðãçú "ùáàç", äéãã÷ éúø ùì àæé÷éí, ìðéòú ùéðã). ìç÷éøúã òìä, éé äéã ìòãðã áìñòø øá ùì òòàìáú èøãø, áãì ðøðçã ìñòø àæøçéí éùøàìéí. áãà äéã ùáúó áçèéòúã áãøðéçúã ùì çééì öã"ì (ùøãì äãøé æ"ì). áãà äéã ìòãðã áóéããò äãìãðé á÷òã "àòøãòã" áúì-ääéá, áã ðãøãã ùìáù ðùéí áðòòòã ùìáùéí ìúáùáé ùì-ääéá. áãéì èì àìä áãàù ðããã éúá àéùáì. áãà áãøùò áãéðã. ðãæøã òìéã çìéùã ìãñøé òãìì ìöéãøéí áòãã òùøéí ùðãú ìãñø. áò÷ááú çùéòú áçãìéã àìéã àùúééé àòàúø áç÷éøúã, ðìòã áéòøã (òãøéó) ìèòì çáìä øã-òãðìä, ùäéã æãã áãøéãã ììèòì áçãìä ùáàìòòàúã ðãðò ÷òã "àòøãòã" áúì äáéá. çùéòú áìèòì ñéèìä öéããò áãìä. ìãòú çã÷øé àùá"ë àòø àòàúø áúáéã ìéãò ðãñó áãúã èøì çùó. àùáúã áìééãéú ùì ìéãò æã áéúã çéãðéú ìùìéøã òì áéèçãì áìãéðã áãäéæãø áììðéòú ñéðã ìçéé áãì.

6. àòàúø ááá"õ 7628/97 (ðããã òããã ÷ãðòì) ðòøø (áéái 10.12.97) áðç÷ø. áãà ððã ìáéú ìùðé æã (áéái 25.12.97) áàìòòàú áãòã äöéáãøé ðãã òéðãééí áéùøàì. áãà èòì áòðéðã éé ìãðòéí ììðã ùéðã; éé áãà áãùã á"úðãçú ùáàç". áãòãðã òã-òì-úðáé á÷áòðã áéãì ìééãé àòúéøã. áãéãì àòúéøã ðìñø ìðã éé "áùìä æã ùì áç÷éøã ìã ðð÷ééí éðãã àòàúø ìòã áìùéáéí áàìòòéí áìòãøééí àòúéøã". ìééããì ùéé, ìã áãòãðã òã áéðééí.

7. àòàúø ááá"õ 1043/99 (òéñã òìé áéàè) ðòøø (áéái 22.2.99) áðç÷ø òì éãé çã÷øé àùá"ë. àòúéøã (ìéái 24.2.99), ùããàùã áàìòòàú áãàòã äöéáãøé ðãã òéðãééí áéùøàì, ðèòì éé áìãìé áç÷éøã áãòòì ðãã àòàúø éãç öéæé. áãòãðã òã-òì-úðáé. áòú ùìéòú àòúéøã ðìñø ìðã éé ç÷éøú àòàúø ðñúééìä; éé áãà òòãø òã úáì áàìéééí ðããã; éé éúá áàéùáì ìééçñ ìã ìòãðãáú áòòéìáú áéèçãðéú òãééðú, ùìèøúã òãéòã ááéèçãì áãæãø ááùìáì äöéáãø.

áàìòòéí äöéæééí

8. áàìòòéí äöéæééí áãì ðã÷ééí çã÷øé àùá"ë ìã áãòãã áòðéðã òì éãé çã÷øé àùá"ë. áã éãç áìãéðã äéã ìãéì ìãöéáì áòðéðã áãìúééí ñããøáú. ìéé áúðããã ááé éãç àòàúøéí. áìéãò ùáòðéðã áã, áéòãã, ìóé àòàúøéí, áìä ùðãçì òì éãðã áããòì ðøðéé áéì òúéøã àòúéøã. òì æáú, ìããø òìãú áìãéðã áòðéðã, ùìä äéçéúã áú àùéìáú áàìòòé áç÷éøã, áãó ðúðã ìðã ññãøéí àìä áãçøéí ááùø ìèòì ìùéìáú áàìòòé ç÷éøã æã áã áçø, ðú÷áìä ùìãðã ááùø ìãøéé ç÷éøã ìñãééìáú áãì ðã÷ééí çã÷øé àùá"ë. áãçìéã òì áàìòòéí äöéæééí áðð÷ééí áì÷øã ìñãééí ðòùéú òì öé ðããì, áìçééã áéùãø ñøãéí ùãðéí ùì àùá"ë. áðããì òòìä ááùø òì éãé áòãú ùøéí ìéãçáú ìòðééí ç÷éøãú àùá"ë. áòãã æã ÷áòã, áéì áùãø, ìããìáú ááùø ìãøã áøùáé ìãùø áìòòé ç÷éøã. áðããì òòìä ìã öééðã. èìóé ðç÷øéí ùãðéí ðð÷éáú ùééáú ç÷éøã ùãðãú, òì öé áòãøé áãáúáì ìáéùãø. áéì ðã÷ééí áéì ùééáú áç÷éøã éãìì èìóé èì ðç÷ø áðç÷ø.

èìèãìéí

9. iñòð òàúøéí (áâ"ò 5100/94; áâ"ò 4054/95; áâ"ò 6536/95) àìéðǎ áòðéðǎ éé ðð÷èǎ èìòéǎí ùééú àèìèǎìéí. íǎéí ùéèǎú àç÷éøǎ ùð÷áòǎ áðǎǎí àç÷éøǎú ùì ùǎ"è, ùééú àèìèǎìéí àéà àçìǎøǎ áéǎúø. ùéèǎ æǎ àǎǎǎøǎ èðéòǎø àçǎæ÷ǎ ùì òìǎ àǎǎó àòìéǎí ùì àðç÷ø ÷ǎéìǎ ààçǎøǎ, òòìéí àçǎǎú, áòǎøǎ àǎǎøíú ìòǎǎàø àìøàù ìǎéèìèì àìǎùðǎðǎ áìǎéøǎú. òì òé çǎǎú àòú ìǎìçǎ ùǎǎǎùǎ ìðǎ áàçú àòúéøǎú (áùǎ"ò 5584/95 áǎǎ"ò 5100/94) òìǎí àèìèǎí ìǎøǎí ìðæ÷ ìǎçé çìǎø, òǎéòǎ áòìǎǎ àùéǎøǎ àòǎǎàøé, àéǎǎǎ àèøǎ, ÷÷ǎǎú, àùùðǎ ìǎ ùìéèǎ àéǎǎé øàù çìǎøéí. àìǎéðǎ àǎéùǎ ìñòð çǎǎú àòú òǎǎǎǎú. àéà ìǎǎǎ éé çǎ÷øé àùǎ"è ìùùìùéí áǎìòòé æǎ. ìèòðùǎ àéí ñééǎí àéðǎððéé ìçéé àðç÷ø áèìèǎìǎ; éé àñééǎí àðǎáò ìçéé àǎí èúǎòǎǎ ìèìèǎí àéðǎ òǎéø; éé àéí àǎéçǎ ùèìèǎí òìǎí ìǎøǎí ìðæ÷ ÷èìðé; éé àñòøǎú àðòǎǎéú ìǎ ùǎǎø òǎ èǎ ì÷øǎ ìǎǎú èúǎòǎǎ ìèìèǎí áìǎǎ. òì èì òðéí, øǎðǎéí ìòǎééí áéì ìù÷ðé àç÷éøǎú, àǎéì ì÷øǎ áǎ ÷ééìú ñéðǎ ìðæ÷ øðǎǎé, òǎǎ÷ àǎǎø àðç÷ø. àéì ìǎǎéí éé áì÷øǎ àçǎ (àìǎǎǎ áǎǎ"ò 4054/95) òðèø àðç÷ø áò÷ǎǎú àèìèǎìéí. ìèòðù àìǎéðǎ, æǎǎ ì÷øǎ éǎòǎ àǎðì. àìǎǎú òǎøí ø÷ èúǎòǎǎ ìǎùøçùǎú ñéǎǎé òǎéø áéǎúø ùì áò÷ù øǎǎú òǎéøǎǎðéú. òǎǎ ìðééðù àìǎéðǎ áùùǎǎúǎ éé àùéìǎù áǎìòòé àèìèǎí òòùǎ ø÷ áðñéǎǎú ìéǎçǎǎú àéǎìòòé àçøǎí. òǎìé àç÷éøǎ ìǎǎéøéí àù àðñéǎǎú àǎìǎøǎú àǎú àǎøǎ àìǎùø. àǎǎǎø ìçǎ÷øéí éé áéì ì÷øǎ áì÷øǎ áǎ òù÷ì àùéìǎù áǎìòòé æǎ, èù ìǎçǎí ìǎé ìéǎú àñéðǎ ùǎǎùǎ ìðñéí ììðǎò áǎìòòǎú àç÷éøǎ; ìǎé àçéòǎú àéìǎé áìéǎò ìðé àðç÷ø; àǎǎí ÷ééìǎù àðèéí àçøǎú ììðéòù àñéðǎ. èì àǎǎǎø áðǎǎí àç÷éøǎú, éé áì÷øéí áǎí òð÷èú òòǎìǎ æǎ, çééǎ àçǎ÷ø ìéúì àòùǎ òì ìòǎ áóéǎǎúǎ ùì àðç÷ø àìǎǎǎǎ éé ìǎ ééǎøí èì ðæ÷ ìǎøéǎǎúǎ. ìǎòù àìǎéðǎ, àèìèǎí àǎǎ àìòòé çéǎðé áéǎúø ìǎǎ÷ áèøǎø àǎñééǎìǎ. ìǎ òéúì ìǎǎúø òìéǎ ìǎìé ìòǎǎò áǎǎðì ìùìòǎúé áééǎìúǎ ùì àùǎ"è ìñéì òéǎǎòéí. àùéìǎù áǎ áòǎø àǎǎéì ìñééǎìí ùì òéǎǎòéí øðçðééí.

àìùðǎ áùðǎçú "ùǎàç"

10. àìòòé ç÷éøǎ æǎ òìǎ áìñòð òúéøǎú (áâ"ò 6536/95, áâ"ò 5188/96, áâ"ò 7628/97). ìèòðù àòǎúøéí, ðç÷ø àìǎçæ÷ áùðǎçú "ùǎàç" éǎǎí áéǎéǎ ìǎçǎøé áǎǎ. àǎǎ éǎùǎ òì ééñǎ ÷èì áðìǎé. ìǎùǎ àéñǎ ìùǎòò ÷ǎéìǎ èìòé ìèǎ. éǎǎ ààçú ùì àðç÷ø éǎǎìǎ ìǎçǎø ìúçú ììñòǎ àééñǎ. éǎǎ ààçøú éǎǎìǎ ìòìéǎ. òì øàù àðç÷ø ìǎìǎù ù÷ àéǎí, àìǎéò òǎ ìèùðéǎ. àçǎø ìǎùìòù ìǎñé÷ǎ çæ÷ǎ. òì òé àùòǎéøéí ùǎǎǎùǎ ìðǎ, ðç÷øéí ìǎçæ÷éí áùðǎçǎ æǎ æìù øǎ, áǎéǎúì àǎìùðǎ áéì ç÷éøǎ àçú ìǎçøú. òì òé àǎìǎø àùòǎéøéí, àǎøìú àéùéǎǎ àììǎùèù ìèǎǎéí çæ÷éí àùøéøé àéǎééí, àòǎðó àǎøàù. àìǎéðǎ ìǎ àèçéùǎ ùéìǎù áǎìòòé æǎ áòðéðǎ. ìèòðùǎ, éǎéìúǎ ùì àðç÷ø ìúçééǎú ìòǎøéé áééçǎí àǎǎðǎ òì àçǎ÷øéí áòù àç÷éøǎ; ééñǎé àøàù ùì àðç÷ø áǎ ììðǎò ÷ùø áéðǎ ìǎéí ðç÷øéí àçøéí. æǎ áì ìèøùǎ ùì àìǎñé÷ǎ àøǎòùù.

"èøéòù òðøǎò"

11. àìòòé ç÷éøǎ æǎ òìǎ áàçú àòúéøǎú (áâ"ò 5188/96). òì òé àǎìǎø àòúéøǎ àǎùòǎéø ùòǎðó ìǎ, àðç÷ø àéǎ ìòǎé áìòǎ ùì "èøéòù òðøǎò". æǎ èøéòǎ òì ÷òǎú àòǎòǎú àøǎìééí, ìòòì ìòòì, ìòø÷é æìù ùì çìù ã÷ǎú áéì òòì. àìǎéðǎ ìǎ àèçéùǎ ùéìǎù áǎìòòé æǎ, ùèì àòúéøǎ áǎ òìǎ àìòòé æǎ òéúì òì éǎé áéú àìùòé òǎ áéðééí, áǎèøí òǎǎðǎ àòúéøǎ, òñ÷ǎ àìòòé àç÷éøǎ.

äéää÷ éúø ùì àæé÷éí

12. áíñðø òúéøáú (áâ"ö 5188/96; áâ"ö 7563/97) äíéðå äòáúøéí òì àéæå÷ éäéå åðåíléå ùì ðç÷ø áìçð øå. äååø ååøí - ò÷å áúíùéåú äç÷éøä - ìðððéí äé÷ðééí áéäéå ååðåíléå ùì äðç÷ø. èì ìíéðéí äòáúøéí òì ùéíåú ààæé÷éí ÷éðéí áíéåçå, ùäéðí úååíléí àú íéååúéå ùì äðç÷ø. äíäéðå íëçéùå ùéíåú ààæé÷éí ÷éðéí áíéåçå. ìèðúå, ààæé÷éí ååí ðòùå ùéíåú åí àæé÷éí ú÷ðééí äíåùíléí áðåøä øåéíå íåíøé. äéå íäéðå íäééø áéé ùäéæå÷ ííåùé ìååøé ç÷éøä òìåí íåøåí ìðððéí áéäéå ååðåíléå ùì ðç÷ø. ìèðúå, ðæ÷ ìðéí æå ååå äéðäððéé ìèì ç÷éøä ííåùéú.

íðéòú ùéðå

13. áíñðø òúéøáú (áâ"ö 6536/96; áâ"ö 7563/97; áâ"ö 7628/97) áúíåððå äòáúøéí éé òì éäé éåéíúí áúðåçú "ùåàç", úåé åùíòú íåñé÷å øåòúú, àå áúí ÷éåí ç÷éøåú äéðéðñéåéåú ìå äðñ÷å íñð÷ú ìððåçå, ðíðòú íåí áíéååí ùéðå. ìèøú åàíððé äéå íåúéúí. äíäéðå íñééíå éé ìòúéí ðíðòú ùéðå íäðç÷øéí. äååø ðòùå, ìèðúå, ìå éåíððé ç÷éøä ìåúúú äðç÷ø, àìå éúåðåå íåúíùéåú äç÷éøä ìðé òåøéé äç÷éøä.

èððåú äòáúøéí

14. ìððéðå íñðø òúéøåú. òåúøéí ùåðéí àòìå èððåú ùåðåú. ò÷øåðéú ðéúí íåíø, éé äòúéøåú éåíì ìòìåú ùúé èððåú òé÷øéåú: øåùéú, éé åùå"é äéðå íåñíé èì ìòøåé ç÷éøåú; ùðéú, éé åàíððéí äðéæééí ååí ðå÷ééí çå÷øé åùå"é òååðéí áéååå åååí ùì äðç÷ø ååí ìåååéí òåéøåú òíéíéåú; åí ðåååéí àú åíùðé ååéðìååíé ååéåúí "òéðåééí" ååñåéí òì òé åíùðé ååéðìååíé. äéí ìçå÷øé åùå"é ñíéåú ìòøåé ç÷éøåú àìå. ñééå ä"òåøé" - àùø ìèðú åíäéðå òåíå ìçå÷øéí - äéðå çì èì äðñéååú äððééí. òì èì ððéí, ìåååå ååå ìèì äéåúø ñééå ååúå ðéúí ìåòìåú (ååéòåå) áíñåøú ìùðé òíéíé éðåå äçå÷øéí. ååå äéðå ìåååå åñíéå (íøåú) ìòòåíåú äçå÷øéí. ååðåø åñíéå ìòåøúú ìåú åíçå÷÷ - åñíéå ùèùòòìå òøééå ìòìåå áúðåéí ùì çå÷ éñåå: éååå åååí äçéøåúå - äéí çå÷øé åùå"é øùåéí ìð÷å åàíððéí äðéæééí ååí åí ðå÷ééí; äéí ì÷ééí ìòøé åéøå÷øéé ùì ðåíléí ååøùååú, èðé ùð÷åò åååø - ìèðú äòáúøéí - ååå"ç åòåú äç÷éøä, åíéååðéí ìèððåéí ùì äðé ååí. ùåíðå àú ååé éåç äòáúøéí, åí äéí ìåðåé÷ àú åùéíåú åàíððéí ðéæééí áí÷øéí ä÷éðåðééí ùì "ðððå ìú÷ú÷ú", ììùì, áí÷øå åå éååò éé òððå ååðçå áí÷åí òéååøé, åèù ìåíåúå áíäéøåú, ìððé ùúúðåðð áúåøåí åñåí éåå. ÷éåíðå òì èé úúåååú ùåðåú. èú ùåíøå ìðå, éé áúåí ì÷øå äéí ìð÷å åàíððéí ðéæééí. ååéñåø ååå ìåçìé, úåééðå åùåòååú àùø úåééðå. èú ùåíøå ìðå, éé åí åí ðéúí ìð÷å åàíððéí àìå áí÷øéí çøéåéí ùì "ðððå ìú÷ú÷ú", ììòùå ðð÷ééí åàíððéí äðéæééí åí áí÷øéí ùåéí ååí "ðððå ìú÷ú÷ú". ååìå äåçðåðéí, åùéíåú ååí äéðå éåéí. èú åå éåé ìòøðø àú ååñéñ ìùéíåú ååí åí áí÷øéí åíðééí ååí åååø øååé. òì èì ððéí, èì äèåððéí äé÷åå ìååçéí äéí ñééå ååéòåå áððé äçøéåú òíéíéú, ìåéí åøùåå ìòåú ìùéíåú åàíððéí ðéæééí ùì ç÷éøä.

èòðáú àlǎéðǎ

15. òlǎúǎ ùl àlǎéðǎ áéðǎ, éé lçǎ÷øé àúǎ"è ãñlǎú lç÷ǎø çùǎǎéí ááéòǎò òáéøǎú èðǎǎ áéèçǎl àlǎéðǎ. ñlǎú ãð òǎáòú lǎç ñlǎúǎ ãèlǎú áàùéǎøéú ùl àlǎùlǎ (ñòéó 40 lçǎ÷ éñǎǎ: àlǎùlǎ). èlǎ èl òúǎðǎ ñlǎú ãð lǎl çǎ÷ø áçǎ÷ø ãñòéó 2(1) lð÷ǎǎú ãðøǎðǎðǎ ãòlǎlǎú (òǎǎú) ãñlǎéǎú ãðø ùǎóéǎǎ. àùø lǎlðòéí ãðéǎéí áǎl òǎ÷ééí çǎ÷øé àúǎ"è, áéí áǎl ãðø ùl àlǎùòé ááéðlǎǎlǎ. áéí áí ááçéðú "òéðǎééí", "éçñ ãèǎøé ãlǎ ãðǎùé" ãǎ "éçñ lǎùòéí", ãǎñǎøéí lðé àlǎùòé ááéðlǎǎlǎ. ãǎlðòéí ãðð÷ééí òl éǎé çǎ÷øé àúǎ"è áéðl ááçéðú ãðéíú ñǎl ãéǎǎ çlǎøéí. àùø lǎlǎùòé ãððéíé ùl èùøǎl, ãǎlðòéí ãðéǎéí áǎl òǎ÷ééí çǎ÷øé àúǎ"è áí èǎéí. ãèðl lǎè lǎðç ãñééǎ ùl "òǎðé" ã÷ǎǎò ãñòéó 34éǎ' áçǎ÷ ãðǎðùéí, áúùl"æ - 1977. èàùø lǎ÷ééíéí éñǎǎǎúéǎ ùl ñééǎ ãǎ, øùǎéí çǎ÷øé àúǎ"è, èǎé lǎðǎò òǎéðǎ lǎùéú áçéé áǎl áǎ áùlǎlǎ, lǎðòéí áǎǎúǎ l÷øǎ, áǎðǎø áøéøǎ áçøú, áí àlǎùòé ùéú áǎ "lçð òéǎé lǎǎl", èǎǎl èlǎǎl, ãǎú lǎéǎǎl ùǎñééǎ ùl "òǎðé" ÷ǎǎò éé áðñéǎǎú lñǎéíǎú ãðòlǎ ãlðòéí èǎlǎ áéðǎ çǎ÷éú áǎéðǎ lǎǎǎǎ èl òáéøǎ òlǎlǎú. lǎéí, áí lðùǎ lñǎééí áéðǎ lǎǎǎǎ òáéøǎ òlǎlǎú, áéí èl lðéðǎ lð÷ǎè áǎ áí álǎlǎ ç÷éøǎ. lǎèðú àlǎéðǎ, áí lðùǎ lñǎééí, áðñéǎǎú lñǎééíǎú, áéðǎ lǎǎǎǎ òáéøǎ òlǎlǎú, lǎ ðéú lǎñǎø lðǎú áú áéòǎò òl èl áǎl, áǎǎǎǎé lǎ òl çǎ÷øé ùǎ"è, ùúð÷éǎǎ áǎǎ lǎǎl òl ùlǎl ãðéǎð. àlǎéðǎ áǎǎéúǎ áððéðǎ, éé ál÷øéí áǎl ðòùǎ ùéíǎú áǎlðòé ç÷éøǎ òéǎéí áí çøéǎ ùǎçøéǎ. çøéǎéí ãlǎ èðǎðéí lǎé÷ǎùú áðé÷ǎç òǎ÷éí, áúðǎéí áǎñééǎéí ùð÷ǎòǎ lððééí ãǎ áǎǎ"ç ãðǎú áç÷éøǎ. áǎl, òú lǎ÷ééíǎú áðñéǎǎú lǎðòlǎ çøéǎéí ãlǎ, lçééǎú áùlǎø òl áéèçǎl àlǎéðǎ áǎòlǎ çéé áǎl, áú áùéíǎú áǎǎú lǎééǎú ç÷éøǎ.

ǎǎ"ç ãðǎú áç÷éøǎ

16. ñlǎúǎ ùl àúǎ"è áð÷ééú ùééǎú ç÷éøǎ lñǎééíǎú, áǎǎéí áñǎǎééǎ ãǎ, òlǎǎ lǎçéðǎ áððé ãðǎú áç÷éøǎ (àùø áǎéí áçùǎǎl ùlǎ òǎðñl, èǎlǎð, ãñòø lðǎǎé (èøé ã' ùúð"ǎ) 269). ãðǎ ãǎú, ùlǎðúǎ òl éǎé àlǎùlǎ èǎǎðǎú ç÷éøǎ lðé çǎ÷ ãðǎǎú ç÷éøǎ, áúùé"è1968-, áðǎ, áéí áéúø, álðlǎǎ áçǎ÷é ùl àúǎ"è. lñ÷ðúǎ áéúǎ, éé áǎl ùǎéí çǎ÷ lðǎøù àlñǎéø áú òðǎlǎúéǎ, áøé ùðǎèç ñlǎéǎú ùǎ÷ðǎ lǎ áúǎøǎ ùl áǎøé ç÷é÷ǎ ñòðéðééí áðǎèç ãñlǎú áùéǎøéú ãèlǎú ùl àlǎùlǎ, ùǎçǎ÷ éñǎǎ: àlǎùlǎ (ñòéó 29 lçǎ÷ áéúí, ñòéó 40 lçǎ÷ áçǎù), lǎñlǎ àúǎ"è lç÷ǎø çùǎǎéí áððéíǎú òǎééðú. áí ãñlǎú çǎ÷øé àúǎ"è òl éǎé ùø àlǎùòéí, èǎlǎð ãñòéó 2(1) lð÷ǎǎú ãðøǎðǎðǎ ãòlǎlǎú (òǎǎú), áéǎ l÷ǎø ñlǎú lððééí ãǎ (ùl, áòl' 301 áǎéíé). çl÷ áçø áǎǎ"ç ãðǎú áç÷éøǎ, òñ÷ á"èððǎú áǎðǎ lçǎ÷ø". lñ÷ðú áǎððǎ áéúǎ, éé l÷ǎl áǎ èù ãèøç áúùǎú lǎèò lǎl áǎðǎ òl çéé áǎl, èǎèl áçǎ÷ø lǎðòéí lçð òñééǎlǎǎé á"lǎǎ lǎúǎ ùl lçð òéǎé" (ùl, áòl' 328). áðòlǎ lǎǎǎ ãǎ ùl lçð òéǎé, ùǎéí áǎ áúòlǎú áǎ òéðǎé ùl áðç÷ø áǎéǎ lǎǎúéú lñèðǎ, ù÷éí lçǎ÷ø ñééǎ lððé áçøéǎú òlǎlǎú, áǎǎ ñééǎ á"òǎðé". áǎððǎ ñǎøǎ, éé lñ÷ðǎ ãǎ áéðǎ òǎlǎú áñúéøǎ lǎùòé ááéðlǎǎlǎ áéé áéǎ lǎ÷òú áéúǎ áúǎǎlǎ áú ùlǎl áçǎ÷ áúú ãðǎðé áùlǎø òl áéèçǎl àlǎéðǎ áǎøøçéǎ. áǎððǎ áéðéðǎ áéúø ãǎ ùl ùéíǎú á"lǎǎ lǎúǎ ùl lçð òéǎé", áéí áéúø, lǎðçéǎú ùð÷ǎòǎ áçl÷ǎ áúðé

(ääçñáé) ùì äää"ç àìòé÷âç äâøíéí ùâðéí àúá"è àìçãð ìä. äììòáú äääòää äâùðä òì éäé äììùìä.

äòúéøáú

17. ìñòø òúéøáú äääùä ìáéú ìùòè æä áìùè äùðéí, ùòðééðì äòòìú èâç òéæé áç÷éøáú äùá"è (øää, ììùì, áâ"ò 7964/95 áìáéñé ð' äùá"è (ìä òääñì); áâ"ò 8049/96 çìääì ð' äùá"è (ìä òääñì); áâ"ò 3123/94 ò-èääì ð' øàù äùá"è (ìä òääñì); áâ"ò 3029/95 òð÷âì ð' äùá"è (ìä òääñì); áâ"ò 5578/95 çä'äæé ð' äùá"è (ìä òääñì)). áèì äòúéøáú äììä ÷äòðä äéääì ìééäé. áìøáéúì ðìñø ìðä àìòáúðéí, èé äéì ðä÷ééì èìòé äòáúðéí ääìòðéí òéæééì. òì ð÷ò æä áé÷ùä äòáúðéí àú ìçé÷úì ùì äòúéøáú. ìä÷ùáú àìä ðòðéðä, úäè ùäððéðä àú äòáúðéí ìäðùøáú ùì ùìäðä, àì àìðì ðð÷èä èìòéääì àìòðéí òéæééì áç÷éøä (øää áâ"ò 3029/95). áìéòäè ÷èì áéáúø ùì äòúéøáú ìä ðìñøä ìðä äääòä æä. áçì÷ì ääðàðä òä áéðééì. áçì÷ì ääçø ìä øäéðä ì÷âì ìéúì òä áéðééì. ìòúéì òééðä, èé "ìä ðìñø ìðä èì ìéäò äâùø ìäðéé äç÷éøä ääì ìä÷ù äìùéä ìð÷äè ääéððä ìáéòéì èì òìää áéçñ àìéääì" (áâ"ò 8049/96 çìääì ð' ùéøáú äáéèçääì äèììé (ìä òääñì)). äòðùä äçøú òäééì, èé "áéèäìä ùì òä äáéðééì äéì ää ìùääì äéúø ìð÷äè áìäìé äç÷éøä ùì äòáúø òðäéì ùäéðì ìúééùäéì òì áçä÷ äòì äðäìéì áìçééäéì ìòðééì æä" (àúä"ò 336/96 áää"ò 7954/95 áìáéñé ð' ùéøáú äáéèçääì äèììé). ìä äèòðä, äéòää, òä èä, áùàìä àì äùá"è øùäé ìð÷äè ääìòðé ç÷éøä òéæééì äðñéääú ùì "òäðé". òùéðä æàú, áéì äùàð, ìùääì ùìä ðùàðùø ìðä ìùìäò èéòäðéì ì÷éðéì ùéòéää äòðéðä àú äùìäðä äðäðìééáéú äèì äé÷òä. òùä ìäðçáú äòðéðä ìñòø òúéøáú ääì ùìòðä (áéúä ääòì-òä) èéòäðéì ììäéì ùì ääé èâç äòääéì. òì èé àðä ìääéì ìäì. äó ùçì÷ì ùì äòúéøáú äää èììé áçì÷ì ääçø ìä à÷èääìé, äçìèðä ìääì ääì, ùèì ìì ääèç äää ì÷ääò àú ääéì äñääéä ñääéä æä. æàú äðä òäùéì ìàùäðä äòúéøáú àìä. ðòúç ááçéðú äùàìä, àì çä÷éè äùá"è ìäñìééì ääðé èìì ìðäì ç÷éøáú. ìäçø ìèì ðòääð ìäçéðú äùàìä àì ñìéáú äç÷éøä äèììéú ìùùòòú äì òì àìòðéì òéæééì - ääìä èäììéì áçääì äì ñäì ðòùé - ääì ðä÷è äùá"è. ìäñäó, ðäçì äì ðñéääú ìéäçääú ùì "òäðé" - ääì ääìòðé äòáú äääòì ìééäé ìäòìú çéé ääì ìñèðä ìäçùéú ùì òäéòä çìäðä - èú ääì èäé ìäñìéé àú çä÷éè äùá"è ìð÷äè ääìòðéì òéæééì áç÷éøúì.

äñìéáú ìç÷äð

18. ìáéèäé "ç÷éøä" ìùìòáéáú ùäðáú ää÷ùðéì ùäðéì. äòúéøáú ùìòðéðä, òðééì ìðä ääòáú ùàìáú äìçééääú àú äðùàì ìéúì ùùääáú äìú (èðäó ìçñéääì ìððé äòììä òòìéú: øää ñòéó 2 ìð÷ääú äððäðääðä äòìéìú (òääú)). äç÷éøä ðòùéú ìðäá ìì÷âì ùäðç÷ø òòäð ää. ç÷éøä æä - äðéìä àì äéì äéä ðòùéú úäè èäé ùéìáú ääìòðéì òéæééì - òääòú äçéøáúä ùì äðç÷ø. äéä òääòú ìòéúéì äéääää ääððòú äòðé ùìä. áìäéðú çä÷ äéì ñìéáú ìäòò ç÷éøä èæä áìä äñìéä áç÷é÷ä øàùéú, ää áç÷é÷ú ìùðä ìéäç äñìéä ìðäðùú ìèè áç÷é÷ä øàùéú. áéèäé ìòé÷ðäì æä ðùì áìçä÷÷ áçä÷ ñäð ääéì äòìéìé (ñìéääéú äééðä - ìòòðéì), äùùð"á1996-, á÷äòä:

"äéì ìòòð äòééää àìä áçä÷ ää ìòé çä÷ ìéäç äñìéä ìðäðùú ää" (ñòéó 1(à)).

áçã÷ áç÷é÷ú áìùðä öéééí ì÷ééí àú ääøéùáú ä÷ääòáú áçã÷ éñää: éäää
 äääí áçéøáú (øää ñòéó 8 ìçã÷ äéñää). äää ääéí áç÷éøä. øùáú íéðäíéú
 áíá÷ùú ìç÷äø ääí - ç÷éøä áìçééáú íúí úùääáú áíú áíà äöáú ùàíà äää
 ùéçä çäòùéú - çééáú ìäöáéò òì ääøáú çã÷ äññíéä äáúä ääéí ìéé. éé
 ääøù ò÷øáí ùíéäí áçã÷ (äðäøííé ääíäáúé). éé ðäøù òì óé ò÷øáí çã÷éáú
 áíðäí. "áí äøùáú äéðä ééäíä ìäöáéò òì çã÷ ííðä ðäáòú äññíéáú ìòùáú
 äáúä ìòùä, áìòùä äéðä áúçáí äññíéáú áíéí äää áíúé-çã÷é" (é. æíéø,
 äññíéáú áíðäíéú 50 (úùð"ä); øää áí á. áøä, ìùðé ìðäíé 25 (èøé à',
 úùí"æ)).

19. ä÷ééíú ääøáú çã÷ äññíéä áú çã÷øé äùä"é ìáòò ç÷éøáú áíääí òíéä
 òíäðä? ääøää íéäçáú, äðäñ÷ú áç÷éøä òì éäé äðùé äùä"é áúäø
 ùéäíä, äéðä áðíðä. "ìðíä ùí äùéøáú, úò÷éäéä äññíéäéáúéä äéðí
 ìðäðéí áìòùä ç÷é÷ä çøáú (ñèèäéäøé) ùéäçä ìðäùä æä" (äðáú
 áç÷éøä, ùí, áðí' 302). ùéøáú ääééçäí íääää çì÷ íäøùáú áíáòòú.
 ùéäé æä, èùìðíä, äéðä ìððé÷ ìä ññíéäéáú ç÷éøä. áíú, ìííùíä
 "ññíéáú ùéäøéú". æä äññíéáú "ìòùáú áúí äíäéðä, äéðäó ìéí äéí, èí
 òðäíä ùòùééúä äéðä íäéíú ääéí òì øùáú áçøú" (ñòéó 40 ìçã÷ éñää:
 áííùíä). äéí ìäñé÷ íääøää æä ññíéáú ìç÷éøä áíääí ää äðä òäñ÷éí
 áòùéøáú äíä. ññíéáú áç÷éøä ðäáòú áçéøáúä ùí äðøé. ññíéáúä
 ä"ùéäøéú" ùí áííùíä äéðä ì÷äø ññíéáú äðäáòú áçéøáúä ùí äðøé.
 äññíéáú ä"ùéäøéú" ùí áííùíä ìððé÷ä ìä éäç ìððäí áí÷áí ù÷ééí "çìí
 ìðäíé" (øää ää"ð 2918/93 òéøééú ÷øéú áú ð' íäéðú èùøäí ääç',
 ò"ä íæ(5) 832, 843). "çìí ìðäíé" èæä äéðä ÷ééí áòðééí ùìððéðä,
 ùéí äää "íäíä" áðé÷øáí äéíé äääø çéøáú äðøé. ðäéðä áçéøáú æä
 ìððéä ääøää íéäçáú. òíä òì éé äðùéä ùíäø, áðééðä:

"éú òðäíáú ùäéðí áúçáíä ääéäçä ùí áííùíä, ìäçø ùäòòíúí ìä äññíéä
 çã÷éú ðäääú úðéñáú éñää ðäðíäééäéáú äðäáòáú ìäðé áíùèø ùìðä. éé
 äääø ìäéé æéäéáú éñää ùäí çì÷ ìí áíùðé äðäæééééé ùìðä, äéí ùäéííä
 áçã÷ éñää ääéí ùèðí ðòùä èí. éé, ìä úäéä, ìäääíä, äéäé áííùíä ññíéáú
 ìñäæø òùäí òì éñää äçíéú äéðäò ìðäíéú, áí ìä úäéä ääøáú çã÷ ìðäøùú
 äññíéøä ðäùä äääí ää, ääó áí èðí ääç÷ çã÷ éñää äíääéø áú çäòù
 ääéäáø; ìòùä èäíäø éðäää úðéñáú äéñää ùìðä äääø çéøäéáú äääí äéäáòáú
 áíùèðä, ääùð ðéúí ìäääéíí ð÷ áçã÷ çøáú... ìùìò, æéáú äéñää ùí çäòù
 ääéäáø, ùäéä çì÷ ìí áíùðé äðäæééééééé ùìðä, éäðøú ñééä äéäáí áú éäéä
 ùí äøùáú áíáòòú ääéðä íúéø ìä ìçøää, ìä äññíéä ùääéí, ìí ääéñäø
 ìðäðò áçéøáú áíä÷ðéú òì óéä" (ää"ð 5128/94 òäðíí ð' ùø áíùèøä, ò"ä
 ìç(5) 647, 652).

ääøäç ääíä öééí òðäð' æíéø:

"ì÷áí ùäñòéó [èíäíð, ñòéó 29 ìçã÷ éñää: áííùíä ä÷ääí, äñòéó 40 ìçã÷
 éñää: áííùíä äòèùääé] ññíéé áú áííùíä ìððäí, äää ìçééä äáúä ìððäí
 äéðäó ìéí äéí. äøäø ùñééä æä ääñø òì áííùíä ìððäí áðéäää ìäðäáú
 ùäçã÷. ìðäø ìéé äää ääñø òì áííùíä ìðäðò áæéáú ìæéäéáú äéñää ùí
 äääí. òùééä ùéé äääø ìäéé æéäéáú áìòäðäú áçã÷ éñää: çäòù äòéñä÷
 ääçã÷ éñää: éäää äääí áçéøáúä. ääí ääíä ùéé äääø áí ìäéé æéäéáú ääí
 ùäéðí ìðäðäú áçã÷. ìäääíä, äéí áííùíä ìäññíéú, ìðé ñòéó æä, ìäääéí
 áú çäòù ääééäé ùí äääíñòéó 29 ìçã÷ éñää: áííùíä ìððé÷ ìííùíä
 ð÷ ññíééáú ìíùí èííéáú ùäéí ääí éäé ìðäðò äääðí èùéø áæéäéáú ääí.
 ìñ÷ðä æáú òäíä áí, äääðí ðððä, ìí ääíä ä÷ääòú éé ññíéáú ùäçã÷ ä÷ðä
 ìòùáú ìðäíéú äéðä ìúðøùú éññíéáú ìðäðò áæéäéáú äääí, áíä áí äääø ðäíð

áíðáðú àá íúúíò ááéðáð íí äçá÷" (é' æíéð, äñíëáú äíðäíéú 337 (èèè à' 1996)).

ääà ääéí áòðééððá. çéðáúá ùí äððè, ìà ìäéáú äááéé÷è ìç÷éðä, äéà çéðáú éñää áíùèððá äçá÷úé. äéí ìðääò áçéðáú æà àlà áääðáú çá÷ äí÷ééíú áú ääðéúáú äçá÷úéáú. ñíëáú ìðäí èííéú ùí äííùíä, äéí áéäçä ì÷ééí äðéùä æà. äéí, èàùð áé÷ù äíçá÷÷ ìäððé÷ ìùéðáú äáééçáí äéííé ñíëáú äðääòú áæéáú ääí, äää ÷áò ìððééí æä ääðää íéäçáú. èè, ííùí, ð÷áò éé ðáú ùðáú áééçáí ðùäé, áúðäéí ìñáéíéí, ìäúéð äàæðú ñúð (ðää ñòéó 5 ìçá÷ äàæðú ñúð, áúùí"è1979-. áúää áí ñòéó 19(ä) (ä) ìçá÷ ääðú äððééáú, áúùí"à1981-). ääí ÷ééíú ääðää íéäçáú äíððé÷ä ìçá÷ðé áúä"è ñíëáú ìç÷éðä?

20. ääðää íéäçáú äíððé÷ä ìçá÷ðé áúä"è ñíëáú ç÷éðä äéðä ÷ééíú. äíú, áò÷ááú ää"ç äðáú äç÷éðä ð÷áòä ääðääú áòðééí ç÷éðáú. ääðääú àlà áò ääùðä òí éäé äðáú ùðéí ùää÷ìä ìððééí æä. òí æáú, äéí áääðáú àlà éäé ì÷ééí áú ääðéùä éé ääñíëä úää äçá÷ ää íéäç äñíëä ìðáùù áä. ääðääú ùð÷áòä áò÷ááú ää"ç äðáú äç÷éðä, äí äðçéáú òðéíéáú. ääúéçñä ìäðçéáú àlà, òééí çáðé, áúäðè ù' ìäéí:

"àè áððð äää ùäéí ìðääúí èùääú òðè ì'çá÷' áíùíðáú äéääð æä áñòéó 8 ìçá÷-éñää: éäää äääí áçéðáúá, ääéðí ìäúäèí áí äí ðääääú áú äçá÷" (ää"ð 2581/91 ñìçáú ð' ííùíú èùðàí, ô"ä íæ(4) 837, 845).

ìäééí, äéðää, ùääáéí çá÷ðé áúä"è áú ñíëáú äç÷éðä? áúùäää ìðääðú áñòéó 2(1) ìð÷ááú äððäðääðä äðíéíéú (ðääú) ä÷ááòú (áðäñçä ìàçð áúé÷äí áúðú 1944):

"An officer of police of or above the rank of inspector, or any other officer or class of officers generally or specially authorised in writing by the Chief Secretary to the Government, to hold enquiries into the commission of offences, may examine orally any person supposed to be acquainted with the facts and circumstances of any offence in respect whereof such officer of police or other authorised officer as aforesaid is enquiring, and may reduce into writing any statement by a person so examined."

ìéäçä ùí ääðää æä äñíëè ùð äíùðééí áääðí òðèðé, çá÷ðéí ùí áúä"è, ùííäúéáí ìðáðééí áéúä ääñíëä, ìððäè ç÷éðáú òí áéðáò òáéðáú áúçáí äððéíáú äçáíðéú äòäéðú. ðíñð ìðä, éé áéúäé ääñíëä äñíëè ùð äíùðééí áú çá÷ðé áúä"è ùííäúéáí ìðáðééí áéúääéí, ìððäè ç÷éðáú áçùä ìäéðáò òáéðáú òí çá÷ äòäðúéí, áúùí"æ1977-; äð÷áää ìððéòú èððð, áúùí"ç1948-; ú÷ðáú äääðä (ùòú çðáí), 1945; äçá÷ ìððéòú äñúððáú (ðáéðáú áùèðäè), áúùè"ä1954-, äðáéðáú ùäñíëáú ìç÷éðúí äéðä ìðé ú÷ðáú ùòú çðáí (éääää ääùäíðäí áçáí òæä - ùèðäè áðáéðáú äðæðä ìùðééú), áúùè"ç1967-. ððää ìðä - àlà ðèðí áòðéðä äçðú - éé áéè áää ùàíú ñíëáú äç÷éðä òí óúðäðä. ìéäç ñíëáú æáú, äéí çá÷ðé áúä"è, ìðáðè ðéääí ç÷éðä, éäéí ùäèðéí. áí òéúðäí æä ððäé äää, äääí äéí ì÷áí ìäñäèð äçá÷ áú ñíëäéáú äç÷éðä ùí çá÷ðé áúä"è, äéà ùàíä áä ìä ðáéò èí òíää.

ààlòòéí ùðéúí lǎǎǎ÷ lǎí áç÷éðǎ

21. øǎéðǎ, éé içǎ÷øé àùǎ"é àǎðð÷ǎ ñlǎǎú ç÷éðǎ (øǎǎ òñ÷ǎ 20 iòéí). lǎǎǎ ãé÷ðǎ ùí ñlǎǎú ðǎ, áǎǎí áéà lùúðòú áí òí ùéíǎù àǎlòòéí òéðééí áíǎíé áç÷éðǎ áíúí ÷éǎǎíǎ? àǎí ðéúí lòùǎù ùéíǎù àǎlòòéí àðéðééí àðð÷ééí òí éǎé çǎ÷øé àùǎ"é (éǎǎí èìéǎíéí, úðǎçú "ùǎàç", lðéòú ùéðǎ) lǎǎç ñlǎǎú áç÷éðǎ àðúǎðǎ içǎ÷øé àùǎ"é? éóǎééí, éé áíǎéðǎ iǎ èòðǎ áððéðǎ éé èí àlòòé áç÷éðǎ àðð÷ééí òí éǎé çǎ÷øé àùǎ"é lǎúðéí lǎǎç áéðé áç÷éðǎ òòíí. éé, lǎùí, iǎ ðéòí áððéðǎ éé èìéǎí lǎúð, áǎéǎúǎ àlòòé "ðǎéí" ùí çǎ÷ø áéùðǎí. òí ðǎù ðéòí áððéðǎ, éé çì÷ lǎǎlòòéí àðéðééí àðð÷ééí òí éǎé çǎ÷øé àùǎ"é lǎúðéí áí òí òé áéðé áç÷éðǎ òòíí. éé áǎǎø, lǎùí, lòðééí çì÷ lǎǎlòòéí àðéðééí àðð÷ééí áíñǎðú áǎíúðǎ áúðǎçú á"ùǎàç", éǎǎí áíǎùú àù÷ (lǎðéòú ÷ùð òéí áéí ðç÷øéí), àùíðú lǎñé÷ǎ øǎðùú (lǎðéòú àðǎðú lǎǎð áéí ðç÷øéí), éǎéíú àðç÷ø lǎñǎ (lǎǎðú áçǎ÷øéí) áíðéòú ùéðǎ (éðǎðøú lòðéé áç÷éðǎ). àǎí lǎðùðéí "áéðé áç÷éðǎ" ùéíǎù àǎlòòéí òéðééí àíǎ áç÷éðǎú àùǎ"é?

22. ç÷éðǎ lòòí èéǎòǎ, lòlǎǎǎ àú àðç÷ø áíðǎ ÷ùǎ. "ç÷éðúǎ ùí òǎùò" - éúǎ àùǎðé áéú÷ǎí lòðé lǎðǎ lòùðéí ùðǎ - "áéðǎ lùǎ áíúí áéí ùðé ñǎçøéí áíǎééí áǎǎǎðéí áíðǎíéí àú òñ÷éǎí òí áñéñ áíǎí áǎǎé lǎðǎé" (ò"ò 216/74 éǎí ð' lǎéðú éùðǎí, ò"ǎ è(1) 340, 352). ç÷éðǎ áéà "úçðǎú ùí lǎçǎú", áǎ lðñǎ áçǎ÷ø içǎǎø lǎçùǎú ùí àðç÷ø áí÷ǎí lǎðǎ lǎǎð àðçǎð lǎ. áóǎ÷ òǎééí, éé:

"èí ç÷éðǎ, áúǎǎ ðǎ áǎǎǎðú áǎñǎéðǎ lǎǎí, lòlǎǎǎ àú àðç÷ø áíðǎéí lǎéééí, lǎééǎǎ òíéǎ, lǎçéú áòðǎðǎúéǎ, çǎǎðú lòðé áíððéí ùí òéðǎð ðòùǎ áéǎðøú àòíǎ lǎçøéí ðòùééí çíǎðéí" (é' ÷ǎíé, òí àðǎéǎú 25 çì÷ à, ùùð"ǎ).

áéí, ñlǎǎú áç÷éðǎ, èéí ñlǎǎú lðǎíéú, lòǎðǎú òí éǎé áúéíéú áñòðéðéú áíǎðçú áéñǎǎǎ àòí éǎé ò÷ðǎðǎú áéñǎǎ ùí áúééǎ. áǎéǎǎù èìé áç÷éðǎ, lùðǎùéí ùðé òðééí áǎ áéðéðñéí. lǎçǎ áéñǎ, àðòǎí lǎùǎò àú àǎíú, áǎéé lǎǎùéí àú áéðéðñ áðéǎǎø áǎéíǎé òǎéðǎú áǎlðéòúí. lǎéǎé áéñǎ, àðòǎí lǎǎí òí éǎǎǎ áǎǎí ùí àðç÷ø àòí çéðǎúǎ. áéí, áéðéðñéí àððééí àíǎ áéðí lǎçìééí. çǎðǎ áíǎ÷øéú, ùǎçøú çǎðù, áéðǎ lǎéðǎ ùçǎ÷øéí éúúíúǎ áéí àǎlòòéí òí lðú lǎçùǎò àú àǎíú. "àðéé áç÷éðǎ áíùèøúéú àðǎǎǎǎ áíùèø òíǎðé" - òééí àùǎðé lðǎǎé - "ǎí áǎǎǎǎ áé ðǎlðǎ ùí èéǎ áíùèø éǎíǎ" (ò"ò 264/65 àðéé ð' áéǎðð áíùðéé lǎíúíǎ, ò"ǎ è(1) 225, 232). lòùéí lǎçéø áǎíú áǎǎ éǎ áǎǎǎ ùçǎðǎ áíǎ÷øéú áéðǎ lǎéðǎ lùííǎ (øǎǎ áó÷, "òí lùòé, ùéðǎé áǎíú", lùòééí è"æ 11, 13 (ùùð"ǎ)). áé áǎǎúǎ lǎǎǎ çǎðǎ áíǎ÷øéú ùǎçøú çǎðù lǎ÷ùú lǎéíçí áòùéòǎ áíǎéðǎ ùç÷éðǎ úòǎò áéǎǎǎ áǎǎí áǎçéðǎúǎ ùí àðç÷ø áǎíǎǎ ùǎðǎéòǎ áéà lùéíéú øǎǎéǎ áǎðǎéòǎ áéðǎ lòǎð lðǎðù. òí áúðǎùǎú ðǎ áéí òðééí, áéí àðǎǎò l÷ǎéíǎù øǎéǎú ùðú÷ǎíǎ áç÷éðǎ lùèøúéú áíéíǎ, òíǎ àùǎðé ç' éǎí, áóééðǎ:

"lǎçǎ áéñǎ, çǎǎúðǎ áéà lǎǎí òí éǎǎǎ áǎǎí ùíǎ ééòǎò áéǎé áíúòííéí áǎ, áíòùǎú èí àùð lǎí éǎéðǎ lðñí àú çǎ÷øé áíùèøǎ lǎǎùéǎ lǎèøú ç÷éðúí àǎlòòéí òñǎíéí àðòùòéí; lǎéǎé áéñǎ, çǎǎúðǎ áéà lǎéíçí áòùéòǎ áǎǎíéú áǎǎǎðú áǎǎðñù èí çì÷ǎ éǎǎǎ áíǎéðǎ ðǎ áíðǎò àð÷øú ùíǎí àðéǎǎø lùòíǎíéǎí ùí òǎùòéí áíéíéí áé áàùð áǎéǎ áéǎé çǎ÷øé áíùèøǎ" (ò"ò 183/78 áǎǎ lǎéǎ'í ð' lǎéðú éùðǎí, ò"ǎ lǎ(4) 533, 546).

òðééí iðá, àéòää, ááúðáúáú áéí òðééí, áááéæáí áéí äòðééí áíúðáúéí. éúáòää íáéæáí æä òáíéí èííé äç÷éðä äñáéðä (ðää áééí, "èííé äç÷éðä áíúèòúéú - äéú í÷áí í÷ääéðé÷òéä ùí 'çá÷é äöééä'", òéáðé íùðé éá 129 (1987)). èííéí àíä íááññéí íçä áéñà, òí ùíéóú òíí äääí ùí äðç÷ð (ðää ò"ò 115/82 íäòäé ð' íäéðú éúðài ò"ä íç(1) 197, 224-222) äòí ùíéóú "èääð ð÷÷ äç÷éðä" (ò"ò 183/78 äð"í, ùí). íäéäé áéñà, íúçúáéí èííéí àíä áòääé íäéíçí áääòí äò÷ééáé áúáòä äòáéééðéú áéíí, ááòéääòéí çáíðééí áòðé. èííéí àíä íù÷òéí "àíáú íéää ùí ñáéðáú, ùéí éúð äääéðáú" (÷äíé, ùí, áòí' 25). èííéí àíä ùí äç÷éðä çúääéí áí ííäéðä äáíä÷ééú. íù÷òéí áí áú ääòééä. ç÷éðä ùíä éäéí òääòú áéäää äääí ùí äðç÷ð. äéä òääòú áí äáíáúä ùí äçäðä.

23. áéí iðá òääé, áääðí ùí äòúéðáú ùíòðéðä, íáçáí áäðçää áú äéðé äç÷éðä. àíä íúúðéí òðééí òðééí.íä äðé äéðé äç÷éðä íòääéé ÷áéíáú äðäéä éäðé äéðé äç÷éðä íòääéé äçðéáúä äòíéíéú ää áíúíòúéú ùí äçä÷ð. äðä òáñ÷éí èäí áäéðé äç÷éðä èñíéáú áíäòòíú òí éäé ðúáú íéðáíéú (íäáçðáú àíä, ðää áééí, ùí). äéðéí àíä, íéäò äääééí, ÷úðéí ÷úð äää÷ òðñéääúéä ùí èí í÷ðä. òí æáú, íñðð ò÷ðäðáú èííéí ðääééí òéäí: ðáúéú, ç÷éðä ñáéðä äéä ç÷éðä íä òéðäééí, íä éçñ äèæðé ää áíúé äðáúé èíðé äðç÷ð, áíä éçñ íùðéí èíðéä. çí áéñäð òí ùéíáú "ääíòòéí äðáéíééí ááíúé äðáúééí" áíäíé äç÷éðä (ä"ð 3081/91 ÷áíé ð' íäéðú éúðài, ò"ä íä(4) 441, 446). éäää äääí äää áí éääää ùí äääí äðúái íç÷éðä (äúää ää"ò 355/59 ÷éí ð' ùéðáú áúé äñääð, ò"ä íä(3) 293, 298; ò"ä 4463/94 ááí ð' ùéðáú áúé äñääð, ò"ä ð(4) 136); íñ÷ðä æä òáíä á÷ðä àçä òí áíúðé äáéðíáíé äñéíé - àúð éúðài òä íä - äääñð òí ùéíáú äóéðäééí (torture), á"éçñ äèæðé áíä äðáúé" (cruel, inhuman treatment) áá"éçñ íùðéí" (degrading treatment). (ðää M. Evans and R. Morgan, Preventing Torture, 61 (1998); N.S. Rodley, The Treatment of Prisoners under International Law (63 (1987)). áéñäðéí àíä áí "íáçíééí". áéí íái "çðéáéí", ääéí áái äéæáðéí. äéí, áíéíáú èíðé áäòä ää ðòúä ùí äðç÷ð äéðä íääää áíðòé ñáéð äç÷éðä. ùéíáú ááíéíáú äç÷éðä òúáé íäééí òí äçä÷ð äçðéáú òíéíéú áíúíòúéú (ðää ííúí ñòéó 277 íçä÷ äòáðúéí: "íçò ùí òäää äöééäð"); áééí, ùí, òí' 130, 134; ò"ò 64/86 áúú ð' íäéðú éúðài (íä òääñí)); ùðéú, ç÷éðä ñáéðä òíäíä íäðái íçáñð ðäçáú; úäòáúä òíäíä íäéáú çáñð ùéðä íñðé÷ä; úðäé òðééúä òúáééí íäéáú áíúé ðòéíéí. äéí, ðéúí í÷ééí ç÷éðä éòéíä áí áíä áíéíáú; íáúð íäæ÷÷, áíñäðú ääéí, íúçááíáú íñäééíáú áíðòáíáú íúáçéíáú, áíúíúáú éäð ééái áú äçä÷ðéí (áíúèðä ááúä"é); ç÷éðáú èäíä - áíáúðáú áíúä÷ðáú úääáíáú - ééáíáú íäéáú éòéíáú áíáúéä áú íèóúí. áñäòä ùí ääð, çä÷éáú äç÷éðä ðäæðú íúéíéúä äðääéä áíäíòðéä áíéáúééí. èé, ííúí, íðéòú ùéðä íú÷äòä äðäéä, ää íðéòú ùéðä áíéíä áíä ùòääéé äç÷éðä éçééää æáú, äää ùéíáú ááíòðé ç÷éðä íòáð ííéää ääðáúä.

íí äéíí àí äòðé

24. ðòðä óúä íäéíí àí äòðé. òúééä ùéíéái äää áíðòé ç÷éðä òñái. äää òääò áääòä ùí äðç÷ð. äää íðð áú éääää. æää áíðòé áíéí úäéðä íääää çí÷ íç÷éðä éäéí. äää íòí áíòáð ííéää ääðáúä. áí áíäéðä äéðä èäòðú ùéíéái äää áíðòé ç÷éðä "ðäéí" ùéí çä÷ð (áúä"é ää

áìùèøä) øuàé ìòùáú áå ùéíåù. äèòðä áóðéðä äéúä, éé äöéää÷
ìèìèåì ååå ääéðé ä"òåøê". òì èé ðòìåå äåìùê. òì èì ððéí, áåååäé
ùìçåð ìäéì ä"òåøê" äêçì÷ ìç÷éøä "øåéìä", äéì ìäéæ÷÷ ìåìòèé
äèìèåì.

25. ðèòì áóðéðä éé àçä ìåìòèé àç÷éøä ååå æä, áå äðç÷ø èåðò òì ÷òåú
àòåòåú øåìéå ììùê çìù ä÷åú äéì òòì. äìäéðä ìä äêçéùä áú äùéíåù
ääìòèé æä. æäå äìòèé ç÷éøä òñåì. äéì ååå ìùøú èì ìèøä ùäéä
äéðäððéú ìç÷éøúà ùì äåì. éù áå äùòìä äòäéòä äéååå äååì.

26. "ùééú äùåàç" ìååññú òì ìñòø ìøééåéì ìøéåøéì: äéæä÷ äðç÷ø,
ääùåúå òì èéñä ðìåê, èéñäé øåùå áú÷ äèåì äåùìòú ìåñé÷ä çæ÷ä
åì÷åì. èìåì òòåìåù ìèéì äìä èìåìåù äñìèäéåú ç÷éøä èììéåú?
ð÷ååú äìåòä äéä, éé èùðì òòéìåéåú äìùçééååú åååòì äéðäððéé ìì
äñìèåú ìç÷åø äåì äðúåì áìòøø (äùåå ò"à 4463/94 äð"ì, ùì). òì
èì, ì÷ååì òìéðä éé äéæä÷ä ùì ðç÷ø, ìùì äùìéøä òì äèçåì àçä÷øéì,
äéðä òòåìä äðèììü åååø ñìèäéåú ç÷éøä èììéåú (äùåå äå"ò 8124/96
ìååå÷ð" ð" ùéøåú ääèçåì äèììé (ìä òåðñì)). èèì ùäéæä÷ä ùì ðç÷ø
ðòùä ììèøä æä, äøé ùäåå ðòùä äñìèåú. òìåù äìäéðä äéä, éé ääéæä÷
äéì ðòùä ìùì ùìéøä òì äèçåì àçä÷øéì, äå äéäé ììðåò äéììèåù
ììùìåøú çä÷éú. äò äòåùøéì ìñèéìéì, éé äéæä÷ä ùì ðç÷ø äðñéååú
åìä ìåùø äìåååå ååå çì÷ äéðäððéé ùì ç÷éøä. äåìì, ääéæä÷ äúðåçú
ä"ùåàç" äéðä ìåååå äéæä÷ øåéì ùì äåì. ääéæä÷ ðòùä èùéäéå ùì
äðç÷ø èååìåù äåå÷ä ìàçåø. èå àçú ìùçú ììñòä äèéñä, äéå àçú
ìòìéå. æä úðåçä ìòååùú äåìùé èåòéú. äéé äéì òåøê ìùì ääéçú
äèçåì àçä÷øéì. èì äéì äòä÷ä ç÷éøúéú ääéæä÷ éäéå ùì äðç÷ø äåå÷ä
ääæé÷éì ÷èðéì, ì÷åì áå ðòùä äååø. ð÷ééä äåìòèéì äìä äéä òñåìä.
"äéæä÷ ìèäéå ååå ìòùä äñåø" (øåå òøùú ìååø÷ä÷ äð"ì). æåù äòåå:
÷ééìåù äøééì àçøåú ììðåò äøéçä ììùìåøú çä÷éú åå äåðä òì
àçä÷øéì, ùäéðì èøåéåú äåøéìü èåå åñåì ìðç÷ø.

27. ååå äåéì ìååé äùéèä ùì äåùåú äðç÷ø äðúåì äúðåçú "ùåàç". ì÷ååì
òìéðä, éé ç÷éøúà ùì äåì ääéåúå éåùä, äéðä çì÷ äéðäððéé ìç÷éøä.
ìä èì èåùø äèéñä òìéå éåùä äðç÷ø ååå èñä ðìåê ìåå äìåèä ÷äéìä
èìòé ìèä, ääéùéåå òìéå äéä áìùê ùòåù äøåéåú. èùéåå ìòéì æä äéðä
èìåìä äñìèäéåú èììéåú ùì ç÷éøä. åì åì ððéç éé äåùåú ðç÷ø òì
èéñä ðìåê ìæä ùì àçä÷ø ééåìä ìùìù ìèøä ç÷éøúéú ìåéééìéú (èååì:
÷ééòú "èììé ìùç÷" äåùìååååú äìåçåú äéì äòääéì; äååùú òìéåðåùå
ùì àçä÷ø òì äðç÷ø), äéì òåøê ç÷éøúé äéðäððéé äååùåú ðç÷ø òì
èéñä èä ðìåê äìåèä èìòé ìèä, òä èùéåå òìéå äåøìü ìèåå åñåì
ììùééì ìðç÷ø. äååé ùäéì ñìèåú àç÷éøä äèììéú èåìü åì äåùåú ðç÷ø
òì èéñä ìùåòò ÷äéìä, åååòì äìòèéì ìçð äéåå òì ååå ùì äðç÷ø,
èùåðåñò ìèè ååå èååì äéäéå ìàçåøé äèéñä, åååòì äåòåøä òìéåì
òìäðä. èì äìä äéðì èìåìéì åìñåøú ç÷éøä "åååðú". äéì åì ñåøééì.
åì òååòéì äéåååå ùì äðç÷ø, äùìåù ååòä ääæéäéåú äéñåå ùìä ìòåø
ìðåøù. äéì ìòååù ååùì èèìåìéì åìñåøú ñìèäéåú ç÷éøä èììéåú.

28. ì÷ååì òìéðä, éé èù äèòìé ç÷éøä ùòðééðì äòåøê áìðéòú ÷ùø äéì
äðç÷ø ìðç÷øéì àçøéì, åååìé äò äéì äðç÷ø ìçä÷øéå, ìçééåéì ð÷ééú
åìòèéì ùéìðòä ÷ùø èåìåø. òåøê èæä ééåì ìðååò, ììùì, ìì äòåøê
ìååì òì äèçåðì ùì çä÷øéì, ðç÷øéì äòäéì, åå èçì÷ ì"ìùç÷ ìåçåù"
ùòðééðä äéåò åìòåé äéäé äðç÷ø ìòåìü æä åìòåé äéäé çä÷øéå. òì
èì èåìü ñìèåú àç÷éøä - åååòì ò÷øåðé äòì òé ðñéååú èì ì÷øä
åì÷øä ìååòä - ìðéòú ÷ùø òéì òì äåì äå ì÷åì æä åå àçø. åì÷øä

uáôðéðä, æä ääñáð äðéúí òí éäé äíäéðä iúi ééñäé ðàùä ùí äð÷÷, äíðäé áúðäçú ä"ùäàç", áù÷ àèái. íí äàíäð áúðäéðéí uáôðéðä, ðàùä ùí äð÷÷ ìéäñä áù÷ àèái èí æíí uäää ìðäé á"äíúðä" áúðäçú ä"ùäàç". ääðäð áôðéðä éé äù÷ äéðä àèái íäíðé, äääðí äääðí íçð÷ ìð÷÷. ùäíé äù÷ äðäééí éé ùäää íäéò òä íéúðé äð÷÷. èí àíä äéðí äíððéí äéðäððééí íç÷éðúä ùí ääí. äéí äí ííäéí àçðé òíäúä ùí äíäéðä, ìðéä èí äùéíäù ääí äéðä ìðéòú ÷ùð òéí òí ðç÷ðéí àçðéí. äéí, äí äí èù ìíðäò ÷ùð èæä, íä èòí ääðéíú íçð÷ ìððéð?. äùéíäù ääíððé æä äéðä ÷ùäð ìíðä ùí ìðéòú ÷ùð äòí èí äää äñäð. æäù äòää: íí äúðäéðéí uáôðéðä äðäð, éé ééñäé äðäù ðòùä ííùé ùòäú äðäéäù, èí òää äòðéð ííúéí. äòðééí æä èù ìð÷äé äíððéí ùòäéòúí ÷éðä éäùð, èääí ùääíúðä úäéä áúä ìðð, ääð ùéäòùð íäéíðò íèí òäðé íéñäú àù òéðéä ùí äð÷÷. íçíäðéí, äòùð íéñäú àù òéðéä ùí äð÷÷ äääðí ùíä éäðäí íä ñái ääððé. äðä éé èí, ééñäé ðàùä ùí ðç÷÷ - äééçää ééñäé èí ðàùä, íäääéí íééñäé òéðéä - äíùé æíí ííäùé äù÷ àèái äíä ÷ùð äéðçé ìíðä ùí ùíðä òí äð÷÷ ää äçä÷ðéí, ää ìðéòú ÷ùð äéí ðç÷ðéí, äéðä çì÷ íç÷éðä äääðú. äää òääò äð÷÷ ääðííä. äää ìùðéí ääùä. äää íäéä íäääí úçäùú æíí äí÷äí. äää ääðí íçð÷. èí àíä äéðí çì÷ íñíéäéäù ç÷éðä èííéäù. äíäéðä äðäéðä áúé÷éí uáôðéðä, éé ééòùä íäíð ìðää ù÷ "íäääðð" éäùð. äéí äéé äé. ééñäé äðäù äðñéääù òíéäí òíäðä, íäääéí íééñäé äòðééí, äéðä äñíéäù äääð òñái.

29. ìðéòú íäò ùí ðç÷÷ òí äñäää ääùä ééäíä íèíäí äí ìðéòú ùíðä ùí äðòùä ñäéää. íäððéí äðä íäðéç, éé äñíéäù íç÷äð ääí èäííú äí äéääää ìùíðéòú ðç÷ðéí àçðéí ää ÷äíäù äòíéíéí ùéù äéäéòúí òí éäé äð÷÷ äéäé ìðääí ääðíçú äç÷éðä. ää äòú, èù íäçäí äí ääíððé äðð÷é ìðäé ääððé ç÷éðä äääðú äñäéðä. äí÷ðä uáôðéðä, òðéð äíðäé áúðäçú "ùäàç" ðúäí íäùíðä ððäðä ùí íäñé÷ä ðäòùú. èíäí äíððé æä äää ääð ñíéäù äç÷éðä äèííéú?. äí èäí, úùääùðä äéä äùíéíä. íäñé÷ä äòäðíä çæ÷ä íääðé æíí ííäùé ääðíú ñái ìð÷÷. éé, äéçää òú äää èääí íí÷äíä áúðäçä íä ðäçä, äðäùä íéäñä. äùéíäù ääíððé æä äéðä òñái. äéí äää òäíä ääððé ñíéäùä ùí ç÷éðä äääðú äéðéíä. íäñé÷ä äòäðíä çæ÷ä äéä äíððé ääñäð äùéíäù äíúéäðú uääðä äòðéðä.

30. òí èí àíä èù íääñéó, éé úðäçú ä"ùäàç" èäííú áù èí ääíððéí äíä éçä äää æíðéú. äùéíää äéðéäí éäðð, èùíððíä, ñái äéäá íéäçä. æää äíððé òääò, äééçää èäùð äää ðð÷é íääðé æíí ðä. íèí äéí äíððé æä èíäí äíñäðú ñíéäéäù äç÷éðä ùí ðç÷÷. æää äíððé òñái. "äíñäðú äçäää ìùíäð òí éääää ùí äòðéð ðèííú äí æäùä íäí éäùðí äíäí éäéä ðúäí íúðäé ìðð úú-äðäùééí àùð òíäíéí ìðääò ääðéäàùä äéù ääí ìðääò äéääää" (äù"ò 7223/95 íäéðú èùðäí ð' ðäèùéééí (èðí òäðñí)). ùéíää ääíä - äí éé íä æää - ùí äíððé ç÷éðä ðääí äòðùú Ireland V. United Kingdom (1978) 2 EHRR 25. èäí ðäçðä çíù èéðé÷äù ç÷éðä ääí ð÷éä äðäíéä äç÷éðúí ùí çùääéí äòðéíäù èðäðéñééù äòðäí äéðíðä. èéðé÷äù àíä äéä: òíéää ííäùéù òí ÷ä ääðäòäù äñíäé ì÷éð; ééñäé ðàùä ùí äð÷÷ èí äæíí (ìíðé äç÷éðúä); çùéðä ííäùéù ùí äð÷÷ ìðòú çæ÷; ìðéòú ùéðä, íæäí äùúéä. ð÷äò, éé èéðé÷äù àíä äéí ääí "ðéðäééí", äé èù ääí éçñ "íä äðäùé äíùðéí", äòí èí äí äñäðäù.

31. ç÷éðúä ùí ääí òùäéä íäéíùé æíí ðä, äí áùí äé ùéúäò òòäíä òí éäé ðç÷÷, áùí íäðéääù äíéäò ää áùí ääðç ääùäù íéäò äääðí äçäò

áíééáé (øàà ììùì: ôøùú ìááàø÷ äð"ì; áá"ð 5318/95 çâàæé ð' ùéøáú ááèçáì äèìé (ìà ôáðñí)). äèì, äáì ùìòáé áç÷éøä äéðä ééáì ìéùáì èàáì ùäéðä ìòáé áç÷éøä. òééðáú ùì äðç÷ø áäéáúá ðúáì ìùàìáú çá÷ééí áìùé æìì ììáùé, äéðí ìòúéí úáòäá áìúé ðìðòú ìç÷éøä äá úáòäá ðìááéú ìç÷éøä. æäá çì÷ ì"áé äðçáú" äéáðò áç÷éøä. òì èì, òòí äòááäá éé ðìðòú ìðç÷ø äééáìú ìéùáì èìáìä, ìäòúðä, áñìéáú äèìéú ùì äçá÷ø (äùáá: áá"ð 3429/94 ùáàðä ð' ùéøáú ááèçáì äèìé (ìà ôáðñí)). òìä òì èé äùáòé ùìáø, áòðééì äáìä áóééðä:

"ç÷éøúá ùì òùò ááéçáä...øðç äá òùò çìáø äçø - äéððä ééáìä ìäéòúáú ááááìáúéáì ùì ùòáú äòááäá ùì òáááé áìäéðä...ç÷éøúá ùì òùò áéà áóé÷ø áúìáááú ùéìéú...òì èì ìááúú áç÷éøä ìòúéí ìááú ùì çæðä àì äðç÷ø ...äééáð"á òéìáú áìáéáú ìáúìùéáú...áìçééáú ù÷éäá òì úðäðúä áððéðáú" (ð"ð 485/76 áì-ìáìä ð' ìäéðú éùàì, (ìà ôáðñí)).

ùáðä äááø ì÷áì áá ìðéòú äùéðä äáðéú ìúáòáú ìááé ùì òøééí ç÷éøúééí äéðäððéééí, ììèðä áððé òòìä. áì ðìðòú ùéðä ìì äðç÷ø áìéááì, ìäáðé æìì, áæáú äé áùì ìèðä ìáúéùä áìùááø áú øáçä - äéì äááø ìòáé áááøéä ùì ç÷éøä äááðì áñáéøä. éù ááìðòé æä òäéðä ìòáø ìðäð ìäééáúéä äéááäá ùì äðç÷ø.

32. èì äàìáø ìááé äñééáéí ìç÷éøä, äðäáðéí ìì ääðéùä éé áç÷éøä úáéä áááðú áñáéøä, ì÷ááìéí áìéä ììòúä ìááé ç÷éøä ìùèøúéú øáéìä. ñìéáú áç÷éøä áìá÷ðéú òì óé çá÷ ìçá÷ø ùá"é äéä ááúä ñìéáú ç÷éøä áìá÷ðéú òì óé çá÷ ìçá÷ø ìùèðä. éäòä éé äñééáéí äçìéí òì ç÷éøú ìùèðä çìéí áì òì ç÷éøú ùá"é. äéì äáðáú çá÷ áì÷ðä ìçá÷ø ùá"é ñìéáú ç÷éøä ìéäçáú, ùáðä äçìáðä ìæä áìá÷ðéú ìçá÷ø ìùèðä. áìñ÷ðä äéä éé çá÷ø ùá"é, ùçááúä ìðäì áú áç÷éøä òì óé äçá÷, éðáò ìñééáéí äçìéí òì ç÷éøú ìùèðä.

áìðòé ç÷éøä óéæééí äñééä ä"ðáðé"

33. äáòðä ìèì ìñ÷ðä éé äðúé äúá"é ù÷éáìä äøùää ìèé (òì óé ô÷ááú äððäðäðä äðìéìéú (ðäáú)) ìáñìééí ìáòò ç÷éøáú. ñìéáú æä - èìä ñìéáú áç÷éøä ùì ùáèø - äéðä èáììú áçááá áú øáá øááì ùì áìðòé áç÷éøä äðéæééí, ðúáä äòúéøä ùìððéðä. äáì ðéúì ìáññ áú äñìéáú ìäòðéì áìðòé ç÷éøä áìä òì ì÷áø ìùðéé ùìòáø ìòòí ñìéáú áç÷éøä? òì ùàìä æä äùéáá ááé èäç áìäéðä áçéáá. èáìáø, äéì ìòáéä áç÷é÷ä ùìðä äøùää ìòáøúú ìçá÷øé ùá"é ìð÷áé ááìðòé ç÷éøä óéæééí. äé äøùää èæä ðéúì ìäòúì ìäñé÷ áì÷øéí ìñáééìéí, ìäñééä ìàçøéáú äðìéìéú ä÷áò äááðáú ä"ðáðé" ùäçá÷ äòäðúéì. áæä ìùáì äááðää (ñòéó 34 éà'):

"ìä ééùä äáì äàçøéáú òìéìéú ììòúä ùáéä äøáú áááðì ìééáé ìäòìú çééä, çøáúá, ááðä ää øéáúä, ùìä áá ùì æáìúä, ìñéðä ìáçùéú ùì òäéòä çìáøä äðäáòú ììòä äáøéí ðúáì áùòú áìòúä, áìä áéúä ìä äøé äçøú áìä ìòúáúä".

òìáú áìäéðä äéðä, éé ìéäçä ùì "ñééä" æä ìàçøéáú òìéìéú, øùáéí çá÷øé äúá"é, èáé ììðäò òäéòä çìáøä áçéé äáì ää áááðä, ìäòðéì áì÷øä áìúáéì, ááéòäø áøéøä äçøú, áì áìðòéì óéæééí, èááì èìéáì. ìòúä äðòúä áúðáéì ùì "ðáðé" äéðä óáéøä òìéìéú, éé áì ìòúä ùòááé ìòúáúä òì ìðú ììðäò

ôâéôä çlâðä áçéé äâí àä áääôä. íäääð, àéôää, áìòüä ùìçáðä èü àéðéðñ ìòäää àü òùééüâ, ùèì ðääé äää. æääé áçéðä áðò áíéòääèä. ìà ð÷ ùìáúð áìáéééíé äää ìð÷âé áòòáìáú ìñéèâì æèðð, àìà ùçáää íañðéü äéà ìð÷âé áääüì òòáìáú. çäää æâ ìâéìú áíéáçä òì ðùáéáú àùìèâì - ááòðééððä, òì çâ÷ðé àüâ"è - ùòìèâì ìâéì äðèì ìùìáð òì ùìáì äðéääð. íééâì ùèè, áéì èì ìðéòä ùùìðò ììð÷âéä ùì áçâ÷ð ìääðéèä áìäðçáúâ áéçñ ìùàìä ìúé ìú÷ééíéí éñääâú àñééâ áìáì áääìáú òòáìúâ áðñéääú àìä. íèâì çâ÷éâú ääðçéâú áòðééì àùéìáù áàìðòéì òéæééì áç÷éðâú àüâ"è. áíñâðú èéòâðì, äðéçâ ìòùçðâ äâé èâç áìäéðâ àü èòðú "äððöä áìú÷ú÷ú": òìäðé ðòðð òì éâé àüâ"è. äää ìçæ÷ áéâéâ íéâò äääâú ìé÷âìä ùì òðöä ùääèìðä áúúðâðð á÷ðää. ìà íéâò æâ ìà ðéúì áüâì äðé ìðèðì àü äððöä. áéì áì èì äðé àçðú ìàùéâ àü áìéâð. àì éâüâ áìéâð, úðâèðì äððöä. àì ìà úðâèðì, èéòâðä áééâðâðð ðâéí. èìâì ðùâé, áìðâ æâ, çâ÷ðé àüâ"è ìäðòéì áìðòéì òéæééì èâé ìàùéâ íéâò òì äääâú ìé÷âì äððöä? úùâáúì ùì äâé èâç áìäéðâ äéà áçéää. àùéìáù áàìðòéì äðéæééì ìà éääää òâéðä, äääéúð ìùéìáù áâì ìòââì, ìèððúì, áñééâ áääð "ðâðé".

34. ìâððéì äðâ ìòâú ìúâè ääðçâ - áó ùòðééì æâ ùðâé áìçìâ÷ú (ðää Dershowitz, "Is it Necessary to Apply 'Physical Pressure' to Terrorists - And to Lie , About it?", 23 Isr. L. Rev - 193 (1989); Bernsmann, "Private Self-Defence and Necessity in German Penal Law and in the Penal Law Proposal - Some Remarks", 30 Isr. L. Rev. 171, 208-210 (1998)) - èé ñééâ ä"ðâðé" òâìâ ìèì äâì, ìðââú ìçâ÷ð ìèðì àùìèâì, äðâðì áíñâðâú àâéðâððéâú ùì àùìèâì, áì÷ääìáú ìç÷éðâú ùèàìä. èì ìâððéì äðâ ìâðéç - áó ùâì òðééì æâ ùðâé áìçìâ÷ú (ðää Kremnitzer "The Landau Commission Report - Was the Security Service Subordinated to the Law or the Law to the Needs of the Security Service", 23 Isr. L. Rev. 216, 244-247 (1989)) - èé ñééâ æâ òùâé ìäü÷ééì áìðâéì ùì "ððöä ìú÷ú÷ú", äéé äðéúú áìééâéâú ("äðâú áääðì ìééâé" ìäðìú çééì) ìúééçñ ììééâéâú áìòüâ áìà ììééâéâú àñéðâ. òì èì, ìééâéâú ìú÷ééìú âì áì äððöä òùâéâ ìäüðâðð ìàçð ìñðð éíéì áääìé áó ìñðð ùââðâú, áâìââ ù÷ééìú äääâú ùì àùììùâú àñéðâ äâéðâð òòùðâú ììðâð àü àùììùâüâ äâðé àçðú; èìâìð, ù÷ééìú ìéâú ñééâì ÷âð÷ðéè äâéìððéè ìäüðçüâú äðéðâð (ðää ÷ðìðéðð àüââ, "äðòìú èâç áç÷éðâú ùèðâú äâéçâì àèìé - äðò áíéòâèä?", ìùðé áììùì ä' (ùùð"ç) 667, àòì' 707 àèì Feller, "Not Actual 'Necessity' but Possible 'Justification'; Not 'Moderate' Pressure, but Either 'Unlimited' or 'None at All'", 23 Isr. L.R. 201, 207 (1989)). òì èì ìâððéì äðâ ìâðéç, èðé ù÷âðä äðâú áç÷éðâ, èé áì çâ÷ðé ùâ"è - ùâðòéì áìðòé ç÷éðâ òéæééì ìäðìú çéé äâì - ìääà ìâéì òìéìé, òùâé ìòìââ ìääðüâ áðñéääú ìùâéìáú àñééâ ùì "ðâðé" (ðää ò"ð 532/91 òìäðéì ð' ìâéðú èùðàì (ìà òâðñì)). àèì, ðéúì ìäðìáú ùâðâ àðâéâ ùì èéòâðéì ìúçâì ääüé÷â áìâð áìäéðâ áðâ äðââ àñééâ ùì "ðâðé". (ðää ÷ðìðéðð àüââ äð"ì, àòì' 696; M. S. Moor, "Torture and the Balance of Evils", 23 Is. L. R (1989) 280; ì' ùìó, "äðò áíéòâèä äâéââ áíééââ - òì äâ"ç äòâú ìðââé, èðâð äðéðâééì", òìéìéì à' (ùù"ì) 185; : W. L. & P.E Twining, "Bentham on Torture", 24 North Ireland Legal Q. (1973) 305; ä' ñèèìì, "ùâìú áìâçìèâú áìañðéü ùì äâéñâð ìððâú", ìùðé áììùì ä' (ùùð"æ) 161, 175; A. A. Zuckerman, "Coercion and the Judicial Ascertainment of Truth", 23 Is . L. R (1989) 357). àé áòðééì æâ ððìâ äâèððä áìùðéðâ, áçâ÷ äòâðùéì ìééð áñééâ ùì "ðâðé".

35. aðá éé eí, íáéðéí aðá íáðéç, éé áðñéááú íúáéíáú, éóíáá ãñééá ùí "öáðê" íááðú çá÷ø úá"è ùèòíáá íáéí òíéíé. àé æá àéðá ááòéá áðéðáú íððéðá. áéí aðá òáñ÷éí áàçøéáú áðíéíéú (àá áíúíðúéú) ùí çá÷ø úá"è ùòùá ùéíáú ááíðòé ç÷éøá òéæééí áðñéááú ùí "öáðê", èúí ùáéððá òáñ÷éí áúàíú úá÷ðá ùí ááááá ùðéúðá áððé çá÷øé úá"è ùáððéíá áíðòéí òéæééí èíðé ðç÷ø. aðá òáñ÷éí áúàíá ùáðá. áúàíá ùíððéðá áéðá áí íáñééá áááø "öáðê" ðéúí íáñé÷ ñíéáú í÷áéòú ðááí ÷ááò íðàú ááùø íáíðòé áç÷éøá áðéæééí ááí íáúø íçá÷ø íð÷áé áíðá ùí "öáðê", áááí ñééá á "öáðê" íáááá í÷áð ùí ñíéáú íçá÷ø áúá"è áíñáðú íéíáé úò÷éáá. íáðú áíáéðá, íñééá á "öáðê" - ùèòíáá (ááéðáá) íçá÷ø áíááá íáéí òíéíé - ðéúí íáæáð áðùáá çá÷éú - ùúñíéé áú áçá÷ø (íðàú) íðùáú ùéíáú ááíðòé ç÷éøá òéæééí. ááí òíáá æá ðéáðá áéà?

36. íáðúðá, áéí íáñé÷ íáñééá ùí "öáðê" ñíéáú èííéú í÷áéòú áðçéáú ááùø ùéíáú ááíðòéí òéæééí áíáíé áç÷éøá òí éáé çá÷øé áúá"è. ãñééá ùí "öáðê" áéðá í÷áð ùí ñíéáú íçá÷øé áúá"è íð÷áé ááíðòéí òéæééí áíáíé ç÷éøá. áèðí íáéúðá æá ðòáð áááðéá ùí ãñééá áððééí "öáðê". ñééá æá òáñ÷ ááèððá áéðáéáéááíéú ùí áááí áíáéá ííðá òáááúé ðúáí; æááé òðáíá áá-áá÷ èúáááá íàéðáð; áéá úáðáá ùí áéíððááéðéá ðáéç áúççúáú áíúé òðáéá (ðáá òíð, úí òí' 209). ááðé æá ùí ãñééá áéðá íáðùð íá íáááú í÷áð ùí ñíéáú íðáíéú èííéú. æá íááññú òí ÷áéòú áíáú íéáá èííéáú, áðáðá ððé áðúéá. òíá òí éé òðáð' áð÷ø, áóééðá:

"Necessity is an after-the-fact judgment based on a narrow set of considerations in which we are concerned with immediate consequences, not far-reaching and long-range consequences, on the basis of a clearly established order of priorities of both means and ultimate values... The defense of Necessity does not define a code of primary normative behaviour. Necessity is certainly not a basis for establishing a broad detailed code of behaviour such as how one should go about conducting intelligence interrogations in security matters, when one may or may not use force, how much force may be used and the like (Enker, "The Use of Physical Force in Interrogations and the Necessity Defense", in *Israel and International Human Rights Law: The Issue of Torture* 61,62 (1995)).

ááðáç ááíá òééðá ÷øíðéðø áúáá:

"áððéáðí ááñéñé íááðú áðáðê ááá áéðáð ááðùðáú íðñç íðàú èííé áúðáááú íááéé÷éí ííðáé-çéðáí ÷áð÷øééí, ùðñéááúéáí íáááðáú ááíúé-ðéúðáú íððééá. ðááò íèè, éé ááðú áðáðê áéðá íúáéíá íáñáðú íðá èííé áùð ðñéááúéá éááðáú áçáæðáú, úáá áéí ñéáá ùíá í÷ááò áú èííé ááúðáááú íðàú, éé úúáéðí éé÷áò íðé úé÷áí áúéðáí íðàú ááí éáçíá áááðí úááéáðé íááé áéí" (úí, òí' 705).

àé íðáð íèè: ãñééá ùí "öáðê" ááðí íèè ùáðáðí áðñéááú ùí "öáðê" áéðá ðáùá áàçøéáú òíéíéú. áéí íñééá ùí "öáðê" - áí áí çá÷ áðáðùéí áá íðááá áú áúéíáú áá, ááð áúðáé áíçíá÷ú - éáç ðáðíééáé ðáñó, ááéí áá áí áñíéá ííðáí íáðòéí áíðòéí òéæééí íááùíú áððáíáú áí÷ééíáú áú ãñééá

ùì "òǎøê". òòí àòǎǎǎ ùòòǎìǎ ìñǎéíú àéðǎ ìǎǎǎ òǎéøǎ òìéìéú (áúì ãñééǎ ùì "òǎøê"), àéì áǎ, èùìòòìǎ, èǎé ìǎñìéé áú ãìðǎì ìǎòò áǎúǎ òòǎìǎ áǎéé ìòǎòó áǎéǎéǎú áǎǎì. ò÷øǎì ùìéǎì ãçǎ÷ (ǎòǎøììé áǎìǎǎúé áì éçǎ) ìçééǎ ùòǎéòǎ áǎéǎéǎú áǎì úòǎǎì áǎǎøǎú çǎ÷ ãìñìééǎ áú ãìéðǎì ìéé. ùìéìú ãçøéǎú òìéìéú àéðǎ ìùìúú ãñìéǎ ìòǎéòǎ áǎéǎéǎú áǎì. éòǎééì, éé áòǎú ãç÷éøǎ ìǎ ÷ǎòǎ éé áǎðú á"òǎøê" áéǎ ì÷ǎø ñìéǎú ìùéìǎú áǎìòòéì òéǎééì áúǎìéé ç÷éøúì ùì çǎ÷øé áúǎ"è. èì ùð÷ǎò òì éǎé áòǎú ãç÷éøǎ áǎǎ, éé áì çǎ÷ø éòìǎǎ ãñééǎòéǎ ùì "òǎøê" áéǎǎ òìéǎ ìǎçìéé áì ìǎçǎø á'ðò áìéòǎéǎ' - òǎéòǎ áðç÷ø éǎé ìǎðéì çéé áǎì - éòìǎǎ ìçǎ÷ø ñééǎ á"òǎøê". àéì áòǎú ãç÷éøǎ òééðǎ, éé "ǎçǎ÷ òòìǎ çééǎ ìǎǎééç ìñǎøú øǎǎéǎ ìòðéìǎú ùì áùéøǎú áðǎúǎ ùì ç÷éøǎú òç"ò, òì áǎðéǎú áǎǎéììǎú áìéǎçǎǎú áìúìǎǎú àìéǎ" (ùì, áòì' 328).

37. ìùǎì ãçø: áðçéǎú èììéǎú ìùéìǎú áǎìòòéì òéǎééì áìǎìé ç÷éøǎ çééǎǎú ìùǎǎǎ áú èǎçì ìǎñìéǎ áìòǎǎðú áìùðé áìǎ ìñééǎéì ìǎçøéǎú òìéìéú. ò÷øǎì á"òǎøê" àéðǎ ééǎì ìùìú ãñéñ ìñìéǎú (øǎǎ ÷øìðéøø, ùì, òì' 236). áì áìǎéðǎ ìǎ÷ùú ìǎǎééç éé çǎ÷øé ùéøǎú áǎéçǎì áéììé éǎéìǎ ìǎùùìú áǎìòòéì òéǎééì ãç÷éøǎú, òìéǎ ì÷ǎò ìòðééì áǎ ãñìéǎ ãçǎ÷. ãñìéǎ áǎ áì úùçøø áú ãçǎ÷ø áìòòéì áìòòéì òéǎééì ìǎçøéǎú òìéìéú. ùçøǎø áǎ éǎǎǎ, ìǎ ìñééǎ á"òǎøê", áìǎ áúì ñééǎ á"òéǎǎ÷" ã÷ǎò (ñòéó 34éǎ' ìçǎ÷ áòǎðùéì):

"ìǎ ééúǎ áǎì áǎçøéǎú òìéìéú ììòùǎ ùòùǎ áǎçǎ ìǎìǎ:

(1) áǎǎ áéǎ çééǎ áǎ ìǎñìé, ìðé áéì, ìòùǎúǎ";

ǎñééǎ ìǎçøéǎú òìéìéú ìéǎç á"òéǎǎ÷", ì÷ǎøǎ áǎéì ùǎǎ ìçǎò ìçǎ÷ áòìéìé, áìùìú ì÷ǎø ìñìéǎú ùì áòǎòì. áéì "çéòǎðé" áǎ ìùìú ñééǎ ìǎçøéǎú áòìéìéú. áéì ìǎðǎú ñééǎ áǎ òì á"òǎøê" ùǎǎǎ "òðéìé" ìçǎ÷ áòǎðùéì òòìǎ. èé, ììùì, èàùø ìùòǎøøú áúǎìǎ ìúé øùǎé áéù øùǎú ìǎðòéì èǎç ÷éìðé áìǎìé ìòòø áǎ ìðéòú áóéçǎú ììòòø, ì÷ǎø ãñìéǎú ìǎðòìú áéǎç áǎǎ áǎǎøǎǎ ùìçǎò ìçǎ÷ áòǎðùéì, áìòǎǎðú áǎéðé áìòòø. áì úǎé éǎé ùéìǎú áéǎç ðǎøǎ áǎì, òùǎé áǎǎ ìǎǎǎú ñééǎ ìǎçøéǎú ìéǎç áéì á"òéǎǎ÷" (øǎǎ ò"ò 486/88 áð÷ǎðéðǎ ð' áúǎǎò áòǎǎé áòǎùé, ò"ǎ ìǎ(2) 353). ñééǎ á"òǎøê" àéðǎ ééǎì ìùìú ì÷ǎø ì÷ǎéòú èììéì áàùø ìòøéé ãç÷éøǎ. áǎǎ áéðǎ ééǎì ìùìú ì÷ǎø ìǎñìéú ãçǎ÷ø áǎéðǎéǎéǎǎìé ìǎðòéì áìòòéì òéǎééì ãç÷éøǎ ùǎǎǎ ìðǎì. ñìéǎú ìǎù÷ðú èììéì áìòòǎìǎ òì òéǎì ìçééǎú ãñìéǎ áǎǎø ç÷é÷ǎ ùòðééðǎ ñìéǎú ãç÷éøǎ. áǎǎøéǎ ùì ç÷é÷ǎ áǎ, áì áìçǎ÷÷ éøòǎ áǎ, éúì áìçǎ÷÷ áòùǎ ìǎðéǎú ãçǎøúéǎú, áìǎñééǎú áǎòǎìéééǎú ã÷ùǎøǎú áìùì ãñìéǎ ìǎðòìú áìòòéì òéǎééì ãç÷éøǎ. ùé÷ǎìéì áìǎ ìǎ òìǎǎ, ìéǎò áǎǎǎéì, áòðé áìçǎ÷÷ ùòǎ ùð÷ǎò ñééǎ á"òǎøê" (øǎǎ ÷øìðéøø, ùì, òì' 240-239), áǎéì ñééǎ á"òǎøê" áì÷ǎì áðéǎì ìòøééúì ùì ùé÷ǎìéì áìǎ (øǎǎ áð÷ø, ùì, òì' 72). ìùì ñìéǎú ìçǎ÷øé áúǎ"è ìǎðòéì èǎç òéǎé áìǎìé ç÷éøǎ ùì çùǎǎéì áòðéìǎú çǎìðéú òǎééðú áòǎǎòú áéǎǎǎ áǎǎì áǎçéøǎúì ùì áìǎ, ìòǎøøú ùǎìǎú éñǎǎ ùì ìùðé áçǎøǎ, ùì ìǎñø áìǎéðéǎú, ùì ùìéǎì çǎ÷ áǎéçǎì. ùǎìǎú áìǎ áǎùùǎǎǎú ìǎì òøééǎú ìǎé÷ǎò òì éǎé áòùǎú áìçǎ÷÷ú. èé ìúǎ÷ù ìò÷øǎì áòøǎú áòùǎéǎú áìò÷øǎì ùìéǎì ãçǎ÷. èé ìúǎ÷ù ìùðéñú áǎìǎ÷øééǎ òòìǎ (øǎǎ áǎ"ò 3267/97 øǎǎéðùéééì ð' ùø áǎéçǎì (èòì òǎðñì)).

38. ìñ÷ðúðǎ áéðǎ àéòǎǎ áǎ: òì òé áìòǎ áìùòéé ã÷ééì, áéì ñìéǎú ìììùìǎ áǎ ìòǎùé ùéøǎú áǎéçǎì áéììé ì÷ǎòó áðçéǎú, èììéì áǎéúøéì áàùø ìùéìǎú áǎìòòéì òéǎééì áìǎìé ç÷éøǎ ùì çùǎǎéì áòðéìǎú çǎìðéú

òáéðú, äôääòéí áçéøáúí ùì àlà, îòáø îäðçéáú áìèìéí äíúá÷ùéí îòóí îáúà äç÷éøä. áääíä, îçá÷ø ùá"è äéðäéáäääàlé - èíà îèì ùàèø - áéí ñíèáú îð÷äè àìòòéí òéæééí àlà äôääòéí áçéøáúà ùì äðç÷ø áíàìè äç÷éøä, àlà ø÷ àìòòéí äíúá÷ùéí áäøè èìì áääàòí äéðäøðéé îíäáú äç÷éøä, äðäøùú îäéáú ç÷éøä áääðú áñáéøä. àí çá÷ø òáíä îð÷äè àìòòéí àlà, ää ðá÷è áäí àìèä îìòüä, áää çäøä îñíèáúä. äçøéáúä îèè úéáçí òì òé ääéí äèìé. äçøéáúä äòìéìéú úéáçí áíñäøú ñééä ä"òäøè", äòì òé äðçúðä (øää òñ÷ä 35 îòéì), àí ðñéááú äì÷øä î÷ééíáú áú äøéùáú äñééä, òüäé äçá÷ø îçñáú úçú èðòéä. èùí ù÷éáíä ùì äñééä áääø "òäøè" äéðä éäðø ñíèáú, èè äòäø ñíèáú äéðä ùáìì, èùìòòíä, áú ñééä ä"òäøè" ää ñééäéí ðäñòéí îäçøéáú òìéìéú. äéäòò äíùòèé îííüìä éèäì îääøéè òòíä áàùø îðñéááú áäí îä éäòíää îäéí çá÷øéí, àùø îðé äèððä òòíä áì÷øä áäää íúçáúà ùì "òäøè". èíäáí, èäé îäáéä íéäé èè ùáìíüìä úää îäñíèú îääøáú òì ùéíáú äàìòòéí òéæééí áíàìè äç÷éøä îòáø îíáúø òì òé äéðé äç÷éøä äøäéìéí - äèäé îäðáí îèè ùìçá÷ø äüä"è ääéðäéáäääàlé úää ñíèáú îð÷äè äàìòòéí àlà - èù òäøè áääøáú çá÷èäéí àìòðé÷ä ñíèáú ää. äñééä áääø "òäøè" äéðä éèäì îüíü òääí îñíèäéáú àlà.

ñáo äáo

39. òúçðä áú òñ÷ äéððä áúääø àìòéááú ääèçäðéú ä÷üä ää îðáéä èùøàì. äçæøä îìòéááú ää ðñééí áú òñ÷ äéððä. îääòéí äðä îèè èè òñ÷ äéððä ää äéðä î÷ì òì ääúíäääáú òí îòéááú ää. ää ääøìä ùì äíä÷øééä, ùìä èì äàìòòéí èùøéí äóéðéä, áìä èì äüééáú áäí ðä÷èéí ääééáéä òúäçáú îððéä. îä òòì ðìçíú ääíä÷øééä èàùø äçú íéäéä ÷üäøä îäçáø. çóó äáú, éää ùì ääíä÷øééä òì äòìéäðä, ùèí ùíéøä òì ùìèäí äçá÷è ääèøä äçéøáéáú äðøè, îääáú îøééä çüäá áúðéúú äéçäðä. áñäðä ùì éáí, äí îçæ÷áú áú øäçä ááú èäçä áìäòùøáú îä îäüääø òì ÷üééä. òí äáú úéúèí òíää äääøñú ùä÷üééí ääèçäðééí äí øáéí îäé, äéè ðäðùú äñíèä îð÷éä äàìòòéí òéæééí áíàìè äç÷éøä. àí àìðí èè éäçìè - ääè éäðé äää ùäòðééí ää äéððä ðä÷èéí áüìä ää èì òíää - èè äæ ääèøðä áüàìä áí øääé îä íéùøàì - áüì ÷üééä ääèçäðééí - îäòùø àìòòéí òéæééí äç÷éøáúéä, ááüàìú äé÷òí ùì ááúí àìòòéí - äçäðäéí îèìé äç÷éøä "äøäéìä" - äéä ùàìä ùääèøðä ää òøééä îäèòùáú òì éäé äøùáú äìçá÷÷ú, äíééòáú áú äòì. èäí òøéééí îäèù÷ì äüè÷äìéí äüäðéí. èäí òøéé îäüðäì ääéäí äðä÷ä. èäí éèäìä îäü÷áì äç÷é÷ä äðäøùú, ááíää, èíäáí, ùçá÷è äôääò äçéøáúà ùì äðç÷ø éäéä "ääíí áú òøééä ùì îäéðú èùøàì, ùðäðä íüèìéú øääéä, ááíéää ùäéðä òäìä òì äðäøù" (ñòéó 8 îçá÷ èñää: éäää ääáí äçéøáúä).

40. ääçìèä äóúéøáú àlà ÷üüä òìéðä. áíú, îð÷ááú áíäè äíùòèéú äøèðä ñíäìä. äè äðä çì÷ îäçáøä äèùøàìéú. éääòéí äðä áú ÷üééä äçééí äðä áú úáìäáúéä. äéððä îðáééí áíääí ùì. çééí äðä áú çééä ùì áíäéðä. îääòéí äðä îìòéááú äèøäø ä÷üä ää ùøäééí äðä îòúéí. äçùù èè òñ÷ äéððä éìðò áüíäääáú øääéä òí îçáìéí äèøäøèñééí îèøéä ááüðä. äè äðä ùäòééí. ääøùéí äðä îäèíüðä îòòäì òì òé ääéí. ää áí ääøéüä ùäðä îòìéäéí îòòíðä. èüäðä éäüäéí îäéí áí äðä òäíäéí îäéí. òìéðä îòòäì òì òé íééä îòòäððä ääèøúðä áàùø îäéí. éòéí îòðéððä ääøéä ùì î"í äðüéä, äüäòè îðääé:

"èù îðä î÷äøáú èùøéí îðñé÷úðä ääéí îðä òäøè, ääó äñäø îðä áüáúðä îäéí, îððä ää áú äü÷òäüéðä ääèùéáú èäæøçé áíäéðä. ääí òäééí øä äçùù ùäéú-äíùòè éøää èäéìä ðèù áú î÷áíä äøääé îä äéøä àì úäè æéøú äääéäç

äöéääøé, äüäçlèúå úú÷ái òì-éäé çì÷ îï äöéääø áúùääåú åòì-éäé çì÷å äàçø ääçééå äîåøå åðøåùú. áîååî æå àðé øååå òöîé èåî, èîé ùçåååúå îðñå÷ òì-ðé ääéî åèî òðééî äîååå îððé áéú-äîùðé èäéî, äéå äåå÷à èåðå òîé äø èäéåéú, áéååðé äééå îøåù ùäöéååø äøçå à èùéî àåå àäðî÷ä äîùðééú åîå îîñ÷ðå äñåðéú åîåå äåéú-äîùðé áúåø îåñå òîåî àééðåð åîðîåå äøååé àå, îðî îîçîå÷åú äîðîååú åú äöéååø. äé îå ðòùå åæå úð÷éåðå åæå çååúðå èùåðééî" (åå"ð 390/79 ääé÷åú ð' îîùîú èùøåî, ô"å àå((1) 1, 4).

åðåú äç÷éøå äöåéðå òî "ääéîå ä÷ùå áéî äðåðé äçéåðé îùîåø òî òöî ÷éåîå ùî äîåéðå åðî çéé äæøçéå, àåéî ùîéøú äðéå èîåéðú çå÷ äîçæé÷ä åðøééî àåñøééî åñéñééî" (ùî, åðî' 326). äååðåå äçúå åú ääéùå, îðéå òðéååú ùî ùèøåé äåéèçåî äîçîúí äèøåø úú÷ééî "ååæåø ääîååîéî" ùîçåð îçå÷. äååðåå äçúå åî åú "äøéî ùî äðååðéî, äîèøéæéî òî äå÷åú åùîååî äçå÷, úåé äðîîú òéî îï äðòùå îúçú îððé äùèç" (ùî, åðî' 327). äååðåå äçøå îèéú äåøé äùîéùéú, "äéå äøé äåîú ùî ùîååî äçå÷" (ùî, åðî' 328). äéé äðîéåå åðåú äç÷éøå åú ääéîå ùîðå, èùåéå ù÷åðå îðéî èî, àçéðúå ùî äçåøå äéùøåîéú.

äåçlè, òî èî, àðåå äðå òî úðåé àçlèé åîååî æå, ùåðå îðåéøéî èé åéî îüå"è ñîååú "îèèè" äåî, àçæé÷å áúðåçú "ùååç" (äèåîü åú ùéååå äåîðééî, èåîåø åðñ÷å 30), îçééåå å"èøéðú òðøåð" åîððåð îîðå ùéðå äååðî ùåéðå îúçééå îðøéé äç÷éøå. èî àðå îðåéøéî, èé ñééå å"ðåðé" úåçå÷ äðåðùéî äéðå èéåî îùîú î÷åø ñîååú îùéååú åùéååú ç÷éøå åîå äéé åéî åå åñéñ î÷éåî äðçéåú îçå÷øé åüå"è, äîåðøåú ùéååú åùéååú ç÷éøå îðéî åîå. åå åðú, åéî äåçlèùðå ùîéîú äåðøåú èé ñééå "äðåðé" èðîåå îçå÷ø úå"è, åéî äîñåøú ùé÷åî äòüå ùî äéåðð äîùðéé îîùüå åî èçîéé àððîéå àåéî ääéî, åî èåðîå àåéî òîéîé, åîñåøú ùé÷åî äòüå ùî áéú äîùðé.

ä ð ù é à

äîùðå îðùéå ù' àåéî:

äðé îñééî.

îùðå îðùéå

äüåðé ú' äåø:

äðé îñééî.

ù å ô è

äùåôè à' îöà:

àðé îñëéí.

ù å ô è

äùåôè î' çùéí:

àðé îñëéí.

ù å ô è

äùåôè é' æíéø:

àðé îñëéí.

ù å ô è

äùåôèú è' ùèøñáøâ-ëäï:

àðé îñëéîä.

ù å ô è ú

äùåôèú ä' äåððø:

àðé ìñééíà.

ù á ò è ú

àùàòè é' ÷àíé:

ì÷àáíú òíé àíñ÷ðä àíéä ääéò çáøé äðùéà, ìðéä àùéíàù ààíðòé ç÷éøä çøéäéí òð"é äðçéáùéä ùì äòäù àùøéí - ìèç ì÷áð ääøàáù äçä÷ ùäðéò á"é àíùéáéí - "àéðä áñíèáù àíèì àéðä èäéì"; äéíàää, äí àðèé ääòä, ùääéòä äòù ùñääéä æä úäñäø äç÷é÷ä øàùéú ìðäùù, ääéøä äçä ìùìðéú.

éçä òí æàù, ìú÷ùä àðèé ì÷ái ìöä ääøéí ùää, áùì äòäøä ùì ääøää ç÷ä÷ä ìðäùù èàíäø, ùòíää àíäéðä çñóú ääðéí ìì ääéäé àíùðèé, ääáùí ì÷øé çøäáí ðäéøéí ùæä ìèéðäé "òðöä ìú÷ú÷"; àìä úäéä "ìäñíèú" ìääøáù òì ð÷èèä ààíðòé ç÷éøä çøéäéí áðñéäáù èàìä. ìääé äéäé, ìúçééáù ñíèáù èæä áðñéäáù äàíäøáù, ìçäáùä äáñéñéú ùì àíäéðä - èèì ìäéðä áòäí - ìääì òì ÷éäíä, ùìäíä àùìäí àæøçéä; èàùø ääòù ðäùðù, ùùòíää ìä áðñéäáù èàìä - ìøäáù ìòäùé ääøä - æäùä äèäòéú ì"ääðä òòíèú", áíääì äøçä ùì àíäùä, ìððé àøääðé àíçáiéí, àíä÷ùéí àù ðòùä ääù ðòù úäùäéä ääíäòðéí òéääòé èøäø ìæðæéí ì÷éääí ìèøúí.

òì ø÷ò æä àíùäè øòäì ìðäò ìöä, ùää "úú÷ú÷ òðöä" ìðää òéðéðä äéä äíäéðä ú÷øø ììäùéò, äððé ìèéò ìäùòáù àù èðéñú òñ÷ ääéì ìúä÷ò ììùè ùðä äçú; èàùø àíäíèä, èäèìä çä÷øé àùä"é ìð÷äé àíðòé ç÷éøä çøéäéí àí÷øéí ðäéøéí ùì "òðöä ìú÷ú÷", áùðäé ùùéðùì ìèè äñéìä ìðäùù ùì äéäòð àíùðèé ììùìä.

äàùòéä áùðäéí äàíäøéí, àéðä òääòù á÷äéòùä ùì òñ÷-ääéì, ùäùéíàù ààíðòé ç÷éøä çøéäéí - ìèäç äðçééú äòäù àùøéí èàíäø - àéðä èäéì. æàù, ìùäí ùìðäèç áùðäéí àíäòðéí, äéì äàùòéä ù÷äìä èðää ìùì äéúø ìäíùéé àíðäää òì òé äçìèú äòäù àùøéí; ääéìä äñéìùä ùì äèäòð àíùðèé ììùìä, àéðä ìèùéøä òùééú ìòùä äñäø òì òé òñ÷ ääéì, àìä ìääøú ääé äòíää ìäéì áùì ð÷èèä ààíðòé ç÷éøä çøéäéí áðñéäáù çøäáí ùì "òðöä ìú÷ú÷".

àíäíè ù÷äòù äàùòéä, úäéä ìèðñú äæäíðäù ìäíð àù ääøä äàùø ìð÷èèä ààíðòé ç÷éøä çøéäéí äç÷éøáù äèçäðéáù, äì ääøè èì ääì äòéúáù çøäáí. ääéìä ìùä"é úéðùì ääòùøáù ìäùíäää òì ì÷øé çøäáí òä ùäèðñú úäíð àù ääøä; äää äää ìäéòðè - ìàçø ù÷äðä ììäùéú ää ùìèä äééðä äðçéáù äòäù àùøéí - ììöä äääøéí äçäù, äðäùì äéèäé ìäùòçäù ùçìä äòìðä äèì ä÷ùäø ììòíäì àíìù÷ìì ùì æèäéáù äääí.

äððé ìèèðó, àéòää, ìòñ÷ äéðä ùì äðùéä, äéðäó ìäòòúé äääø àùòéú èðéñú òñ÷ ääéì ìúä÷òä ììùè ùðä äçú, èìðäèè ìòéì.

ù å ô è

äåçìè èàìåø áôñ÷ ãéðå ùì äðùéà.

ðéúì äéåí, è"ä áàìåì äúùð"è (06.09.99).

ä ð ù é à

äíùðä ìðùéà

ù å ô è

ù å ô è

ù å ô è

ù å ô è

ù å ô è

ù å ô è ú

ù å ô è ú

äòú÷ íúàéí ìí÷åø
ùìøéää èäì - îæééø øàùé
94051000.A09/ãæ/
35

36

35